

Lovforslag nr. L 32. Fremsat den 13. oktober 1982 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland

(Efterforskning i kriminelle sager og fuldbyrdelse af domme m.v.)

§ 1

I lov om rettens pleje i Grønland, jfr. lov-bekendtgørelse nr. 376 af 19. august 1980, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »underret«, »underretten«, »underrettens«, »underretter« og »underretterne« til henholdsvis: »kredsret«, »kredsretten«, »kredsrettens«, »kredsretter« og »kredsretterne«.

2. Kapitel 1, § 2, affattes således:

»§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer, der udnævnes af kongen.

Stk. 2. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af landstinget efter indstilling af landsdommeren. Valget foretages i anden ordinære samling efter nyvalg og gælder for 4 år ad gangen. Indtil nyvalg har fundet sted, fortsætter de tidligere valgte med at fungere.

Stk. 3. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.«

3. I kapitel 1, § 5, ændres »Underretskredsen« til: »Retskredsen«.

4. I kapitel 1, § 6, stk. 1 og 3, § 6 a, stk. 1, og § 9, stk. 1, udgår: »efter forhandling med landshøvdingen«.

5. Kapitel 1, § 8, affattes således:

»§ 8. Læggdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.«

6. I kapitel 1, § 12, stk. 1, ændres »de kommunale råd« til: »kommunalbestyrelsen«.

7. Kapitel 1, § 18, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Politimesteren beskikker kommunefogder, der bistår politiet i udøvelsen af den stedlige politimyndighed.«

8. I kapitel 3, § 5 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»I et sådant retsmøde kan retsformanden træffe bestemmelse om eventuel bevisførelse og om sagens videre behandling.«

9. Kapitel 3, § 10, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Begæringen må dog fremsættes senest 1 år efter retsmødets afholdelse.«

10. Kapitel 3, § 11, affattes således:

»§ 11. Udebliver den lovligt stævnedede sagsøgte fra det berammede retsmøde, uden at det foreligger oplyst, at sagsøgte har haft lovligt forfald, eller afgiver sagsøgte ikke svar i sagen inden en frist, der er fastsat af kredsdommeren, kan kredsdommeren helt eller delvist afsige dom efter sagsøgerens påstand

eller bestemme, at sagen skal viderebehandles.

Stk. 2. Den, der er dømt som udebleven eller uden at have svaret, kan kræve sagen genoptaget inden 4 uger fra dommens forkyndelse. Retsformanden kan undtagelsesvis bestemme, at sagen genoptages, hvis anmodning indgives senere, men inden 1 år efter afsigelsen. Retsformandens afgørelse kan indbringes for landsdommeren.

Stk. 3. Udebliver den, der har krævet sagen genoptaget, kan retsformanden afvise genoptagelsen ved dom.«

11. Kapitel 5, § 4, stk. 2, ophæves.

12. I kapitel 5 indsættes efter § 9:

»§ 9 a. På politiets begæring kan kredsdommeren beslutte at pålægge Grønlands Televæsen og Grønlands Postvæsen at tilbageholde telegrammer, breve og andre forsendelser til eller fra sigtede, når omstændighederne, herunder forbrydelsens art, gør det sandsynligt, at indholdet bør beslaglægges. Det tilbageholdte udleveres til retten.

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan politiet pålægge televæsenet og postvæsenet at tilbageholde sådanne forsendelser, indtil kredsdommerens beslutning foreligger, dog ikke for et længere tidsrum end tre dage.

§ 9 b. Kredsdommeren kan på politiets begæring beslutte, at der af Grønlands Televæsen skal gives politiet adgang til aflytning af telefonsamtaler til og fra bestemte telefoner inden for et nærmere angivet tidsrum, når der

- 1) er påviselig grund til at antage, at der over dem gives meddelelser fra eller til nogen, der mistænkes for en af de lovovertrædelser, der er nævnt i kriminallovens kapitel 5, 6, 11 eller 13, eller §§ 16, 18, 19, 57, 66, 67, 70 eller § 72, når tyveriet er udført ved anvendelse af vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse heraf, eller for en grov overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, og det
- 2) må antages, at aflytning vil være af væsentlig betydning for lovovertrædelsens opklaring.

Stk. 2. Når betingelserne for aflytning i medfør af stk. 1 er til stede, kan politiet, såfremt der er øjensynlig fare for, at øjemedet

ville forspildes, dersom kredsdommerens beslutning skulle afventes, foretage aflytning uden forudgående beslutning af kredsdommeren, dog kun når mistanken vedrører en lovovertrædelse som nævnt i kriminallovens §§ 11, 12, 13, stk. 1, og 14, stk. 1, eller som i øvrigt medfører fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Stk. 3. Meddelelse om aflytning uden kredsdommerens beslutning skal af politiet indgives til retten samtidig med aflytningens begyndelse, eventuelt ledsaget af begæring om tilladelse til dens fortsættelse. Kredsdommeren afgør snarest, om aflytning kan godkendes og eventuelt, om fortsat aflytning kan tillades samt i bekræftende fald for hvilket tidsrum, og giver politiet meddelelse herom.

Stk. 4. Aflytningen foretages af politiet.

Stk. 5. Optegnelser om eller anden gengivelse af aflyttede samtalers indhold skal tilintetgøres, så snart det er fastslået, at de ikke er af betydning for efterforskningen.

Stk. 6. Har aflytning af samtaler fra en telefon i privat eje fundet sted, skal kredsdommeren give telefonens indehaver meddelelse herom, når det kan ske uden skade for undersøgelsen, og omstændighederne i øvrigt ikke taler herimod.

§ 9 c. Kredsdommeren kan endvidere beslutte, at Grønlands Televæsen skal meddele politiet oplysninger om, hvilke telefoner der i et bestemt tidsrum sættes eller har været sat i forbindelse med en bestemt telefon, når

- 1) der er påviselig grund til at antage, at de ønskede oplysninger vil være af betydning for opklaring af en af de i § 9 b, stk. 1, nævnte lovovertrædelser, eller
- 2) det skønnes sandsynligt, at opklaring af en lovovertrædelse kun vil være mulig gennem de ønskede oplysninger, og foranstaltningen står i rimeligt forhold til lovovertrædelsens karakter, eller
- 3) det må antages, at det kun ved hjælp af de ønskede oplysninger er muligt at finde frem til den, der gør sig skyldig i gentagne fredskrænkelser som nævnt i kriminallovens § 68, stk. 2.

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan politiet uden forudgående beslutning af kredsdommeren træffe bestemmelse som i stk. 1 nævnt. § 9 b, stk. 3, finder da tilsvarende anvendelse.

§ 9 d. Reglerne i § 9 b, stk. 1 og 5, finder tilsvarende anvendelse på politiets adgang til ved hjælp af et apparat hemmeligt at aflytte eller optage sådanne udtalelser, samtaler og forhandlinger, som nævnes i kriminallovens § 68, stk. 1, nr. 3.«

13. Kapitel 5, §§ 13–18, ophæves og i stedet indsættes:

»§ 13. Politiet kan anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for en lovovertrædelse, såfremt anholdelse må anses for påkrævet for at hindre yderligere overtrædelser, for at sikre personens foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre personens samkvem med andre.

Stk. 2. Samme beføjelse har enhver, der træffer nogen under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af en lovovertrædelse. Den anholdte skal snarest muligt overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen.

Stk. 3. Finder opløb sted, hvorunder der øves eller trues med vold på person eller gods, eller er slagsmål, hvori flere har deltaget, resultatet i drab eller betydelig legemsbeskadigelse, og den eller de skyldige ikke med sikkerhed kan udpeges, kan politiet anholde enhver, der er tilstede, og som kan mistænkes for strafbar deltagelse.

Stk. 4. Anholdelse må ikke foretages, hvis frihedsberøvelse efter sagens art eller omstændighederne i øvrigt ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 5. Efter politiets begæring kan beslutning om anholdelse træffes af retten.

§ 14. Den, der med rimelig grund mistænkes for overtrædelse af bestemmelser, som er fastsat i en dom til forsorg eller i en afgørelse om prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller betinget benådning, kan anholdes af politiet, såfremt det er nødvendigt på denne måde at sikre mistænktens foreløbige tilstedeværelse.

Stk. 2. Det samme gælder ved tilsidesættelse af forskrifter, der er meddelt i forbindelse med vilkår i en betinget dom om børne- og ungdomsforsorg eller forholdsregler, der er fastsat i medfør af § 18 b.

§ 15. Anholdelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Politi-

et kan foretage ransagning af den anholdtes person. I det omfang, det findes påkrævet, kan genstande i den anholdtes besiddelse tages i forvaring.

Stk. 2. Politiet skal snarest muligt gøre den anholdte bekendt med sigtelsen og tidspunktet for anholdelsen. Af rapporten skal fremgå, at denne regel er iagttaget.

§ 16. Enhver, der anholdes, skal løslades, så snart begrundelsen for anholdelse ikke længere er til stede. Tidspunktet for løsladelsen skal fremgå af rapporten.

Stk. 2. Inden 24 timer efter anholdelsen skal den anholdte, der ikke forinden er løsladt, fremstilles for kredsdommeren. Tidspunktet for anholdelsen og for fremstillingen i retten anføres i retsbogen.

Stk. 3. Kan retten på grund af kredsdommerens fravær ikke sættes inden for denne frist, eller kan sigtede, når denne er pågrebet uden for det sted, hvor retten har sit sæde, ikke bringes til stede inden fristens udløb, skal fremstilling ske snarest muligt og senest 24 timer efter, at hindringen for fremstillingen er bortfaldet. Retsbogen tilføres oplysning om de forhold, der har hindret den rettidige fremstilling. Anholdelsen kan dog ikke opretholdes udover 24 timer fra dens iværksættelse, medmindre betingelserne for tilbageholdelse, jfr. §§ 18 og 18 a, er til stede.

§ 17. I retsmødet skal anholdte afhøres om sigtelsen og have lejlighed til at udtale sig. Det vigtigste af den afgivne forklaring tilføres retsbogen.

Stk. 2. Kredsdommeren beslutter på begæring af politiet, om sigtede skal tilbageholdes, jfr. §§ 18 og 18 a. Besluttet tilbageholdelse, anføres i retsbogen de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå beslutningen støttes.

§ 18. En sigtet kan tilbageholdes, når der er begrundet mistanke om, at sigtede har begået en grov lovovertrædelse eller en række ikke tidligere pådømte lovovertrædelser, der efter loven kan medføre idømmelse af frihedsberøvelse, og

1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller

- 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at sigtede på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller
- 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Stk. 2. En sigtet kan endvidere tilbageholdes, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at sigtede har begået en lovovertrædelse af en sådan særlig grovhed, at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Stk. 3. Tilbageholdelse kan ikke anvendes, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.

§ 18 a. Er der begrundet mistanke om, at en person har overtrådt bestemmelser, som er fastsat i en dom til forsorg, i en betinget dom med vilkår om børne- og ungdomsforsorg eller i en afgørelse om prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller betinget benådning, kan personen tilbageholdes, hvis kredsdommeren finder, at overtrædelsen er af en sådan beskaffenhed, at der er spørgsmål om anbringelse i hjem, institution eller hospital eller indsættelse i anstalt.

§ 18 b. Er betingelserne for tilbageholdelse til stede, men kan tilbageholdelsens øjemed opnås ved mindre indgribende forholdsregler, skal kredsdommeren træffe beslutning herom. Kredsdommeren kan herunder beslutte, at sigtede skal sættes under tilsyn af pålidelige personer, forældre eller andre.

§ 18 c. Besluttes tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, fastsætter kredsdommeren en frist, inden hvilken sagen på ny skal forelægges for kredsdommeren, medmindre sigtede forinden er sat på fri fod. Fristen skal være så kort som mulig, og den må ikke overstige 4 uger. Kredsdommeren kan forlænge fristen, men højst med 4 uger ad gangen. Sigtede skal gøres bekendt med adgangen til at indbringe en beslutning om tilbageholdelse eller en forholdsregel, der

træder i stedet derfor, for landsdommeren, jfr. kap. 6, § 22 a.

Stk. 2. Beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan af kredsdommeren til enhver tid omgøres.

§ 18 d. Den tilbageholdte må ikke holdes afsondret fra andre mennesker eller i øvrigt undergives indskrænkninger i videre omfang, end hensynet til sikringen af tilbageholdelsens formål eller opretholdelse af orden og sikkerhed i anstalten gør det nødvendigt.

Stk. 2. Klager over behandlingen under tilbageholdelsen kan indgives til kredsdommeren.

§ 18 e. Når betingelserne for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, ikke længere er til stede, skal tilbageholdelsen eller de nævnte forholdsregler ophæves, om fornødent ved kredsdommerens beslutning. Kredsdommeren kan træffe beslutningen uden begæring.

Stk. 2. Finder kredsdommeren, at undersøgelsen ikke fremmes med tilstrækkelig hurtighed, og at fortsat tilbageholdelse eller anden forholdsregel ikke er rimelig, skal kredsdommeren ophæve den. *Stk. 1, 2. pkt.,* finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Beslutning om tilbageholdelse eller andre forholdsregler har kun virkning indtil dommen.

Stk. 4. Efter dommen beslutter kredsdommeren på begæring af politiet, om tiltalte skal tilbageholdes, eller om der skal træffes forholdsregler, der træder i stedet derfor, under en eventuel anke eller indtil dommens iværksættelse. Finder kredsdommeren ikke grundlag for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan kredsdommeren dog på anklagemyndighedens begæring træffe beslutning om tilbageholdelse eller de nævnte forholdsregler, indtil Grønlands landsret har afgjort spørgsmålet herom. En beslutning som nævnt i 2. pkt. kan kun træffes, hvis tiltalte har været tilbageholdt, eller der har været truffet forholdsregler, der træder i stedet derfor, indtil dommen.

Stk. 5. Hvis dommen er anket, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, af landsretten.

Stk. 6. Ved beslutning om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, efter stk. 4 og 5 finder reglerne i §§ 17, stk. 2, 2. pkt., 18, 18 b og 18 c, tilsvarende anvendelse.

§ 18 f. Der skal tilvejebringes sådanne oplysninger om sigtedes personlige forhold, som må antages at være af betydning for afgørelsen af, hvilken foranstaltning der skal anvendes over for sigtede.

Stk. 2. Sigtede skal underkastes mentalundersøgelse, når dette findes at være af betydning for sagens afgørelse, og den med undersøgelsen forbundne ulempe eller bekostning ikke står i misforhold til sagens betydning. Hvis sigtede ikke udtrykkeligt samtykker i undersøgelsen, kan denne kun finde sted efter kredsdommerens beslutning. Er sigtede tilbageholdt, kan sigtede ikke mentalundersøges uden kredsdommerens beslutning. Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital i eller uden for Grønland eller anden tilsvarende institution, træffer kredsdommeren beslutning herom. Sker mentalundersøgelsen under tilbageholdelse eller ved indlæggelse på hospital eller lignende, fastsætter kredsdommeren en frist for frihedsberøvelsens varighed. Fristen kan ikke overstige 3 måneder. Den kan om fornødent forlænges med ikke over 4 uger ad gangen.

Stk. 3. Såfremt sigtede ikke samtykker i, at der søges tilvejebragt oplysninger om sigtedes personlige forhold ved henvendelse til sigtedes pårørende eller andre privatpersoner, kan dette kun ske, hvis kredsdommeren finder det af væsentlig betydning for sagens afgørelse og træffer beslutning herom.«

14. Kapitel 5, § 19, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Politiet kan træffe beslutning om henlæggelse ikke alene i tilfælde, hvor der ikke skønnes at være grundlag for tiltale på grund af bevisets stilling, men også i tilfælde, hvor det på grund af det udviste forholds ringe betydning findes rimeligt at undlade tiltale samt i de tilfælde, der er nævnt i kriminallovens §§ 4 b og 89, hvor ingen eller kun en ubetydelig foranstaltning kan ventes idømt.«

15. I kapitel 5, § 19, stk. 3, 2. pkt., ændres »1 år« til: »6 måneder«.

16. Kapitel 5, § 20, affattes således:

»§ 20. Tiltale rejses ved et af politiet udfærdiget og underskrevet anklageskrift, der indleveres til retten. Samtidig underrettes tiltalte om anklageskriftet.

Stk. 2. Retten berammer domsforhandling. Anklageskriftet skal forkyndes senest i forbindelse med forkyndelsen af tilsigelse til domsforhandling.«

17. Kapitel 6, § 1, stk. 2 og 3, ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Den sagsøgte, der er dømt som udeblevet eller uden at have svaret, jfr. kapitel 3, § 11, kan kun anke dommen under påberåbelse af fejl ved sagsbehandlingen, der skønnes at kunne være af betydning for sagens udfald.

Stk. 3. Beslutninger, der træffes af retten under sagens behandling, kan ikke indbringes for højere ret.

Stk. 4. Bestemmelser om udredning af sagsomkostninger eller om idømmelse af rettergangsbøder kan dog indbringes særskilt for landsdommeren.«

18. I kapitel 6, § 11, stk. 1, ændres »underretsbehandling« til: »behandling ved kredsretten«.

19. I kapitel 6, § 14, stk. 2, ændres »§ 1, stk. 2 og 3« til: »§ 1, stk. 3 og 4«.

20. I kapitel 6, § 19, ændres »kapitel 5, § 17« til: »kapitel 5, § 18 e, stk. 4«.

21. Kapitel 6, § 22 a, stk. 1, affattes således:

»Kredsdommerens beslutning om beslaglæggelse, tilbageholdelse af forsendelser, aflytning af telefonsamtaler m.m., ransagning samt tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan af anklagemyndigheden eller den sigtede særskilt indbringes for landsdommeren.«

22. I kapitel 7 ændres overskriften »Fuldbyrdelse af domme. Ikrafttræden m.v.« til: »Fuldbyrdelse af domme m.v.«, og overskrifterne »A. Fuldbyrdelse af domme« og »1. Civile sager« ændres til: »A. Civile sager«.

23. I kapitel 7 ophæves §§ 1-9 og i stedet indsættes:

»§ 1. Tvangsfuldbyrdelse kan ske på følgende grundlag:

- 1) Domme, kendelser og beslutninger afsagt eller truffet af grønlandske domstole eller af andre grønlandske myndigheder, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes.
- 2) Forlig indgået for de under nr. 1 nævnte myndigheder samt forlig indgået under vilkårsforhandling i henhold til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.
- 3) Domme, kendelser og beslutninger afsagt eller truffet af danske domstole eller af andre danske myndigheder, hvis afgørelser kan tvangsfuldbyrdes i Danmark, og forlig indgået for de pågældende myndigheder.
- 4) Pantebreve, for så vidt angår ejerpantebreve og skadesløsbreve dog kun, når gældens størrelse og forfaldtidens indtræden er erkendt af skyldneren eller klart fremgår af omstændighederne.

Stk. 2. Tvangsfuldbyrdelse kan endvidere ske for følgende fordringer:

- 1) Krav på tilbagebetaling af lån eller renter af lån ydet af det offentlige mod sikkerhed i fast ejendom eller løsøre.
- 2) Det offentlige krav på betaling af leje af husrum samt betaling af varme, el, vand og renovation leveret til det lejede.
- 3) Skatter til det offentlige i henhold til den grønlandske lovgivning.
- 4) Krav på betaling af underholdsbidrag, der er fastsat ved grønlandsk øvrighedsresolution.
- 5) Bidragskrav, der er fastsat ved dansk øvrighedsresolution, samt skatte- og afgiftskrav, der kan tvangsfuldbyrdes i Danmark.
- 6) Erstatningsbeløb efter § 14.

Stk. 3. Landsdommeren kan godkende, at andre krav, der i Danmark kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse, skal kunne indrives.

§ 2. Domme kan fuldbyrdes, når ankefristen, jfr. kapitel 6, § 5, stk. 1, og § 12, stk. 1, er udløbet, uden at anke har fundet sted, medmindre der i dommen er truffet særlig

bestemmelse om kortere eller længere fuldbyrdelsesfrist.

Stk. 2. Ankes dommen efter fuldbyrdelsesfristens udløb, kan landsdommeren træffe bestemmelse om fuldbyrdelsens udsættelse.

§ 3. Kendelser og beslutninger kan fuldbyrdes straks, medmindre andet er bestemt i kendelsen eller beslutningen.

§ 4. De forlig, der er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2, kan fuldbyrdes, når kravet er forfaldet, medmindre andet er bestemt i forliget.

§ 5. Fristen for fuldbyrdelse på grundlag af de pantebreve, der er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 4, er 14 dage efter den dag, da ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i pantebrevet. Kortere fuldbyrdelsesfrist end 4 hverdage kan dog ikke aftales.

Udlæg

§ 6. Tvangsfuldbyrdelse af pengekrav kan ske ved udlæg i skyldnerens formue.

Stk. 2. Fogden kan således:

- 1) Indsætte fordringshaver i rådigheden over penge, der tilhører skyldneren,
- 2) indsætte fordringshaver i skyldnerens tilgodehavender, herunder forfalden arbejds løn,
- 3) foretage udlæg i fast ejendom med henblik på tvangssalg,
- 4) foretage udlæg i løsøre og andre aktiver med henblik på tvangssalg og på begæring fratage skyldneren rådighed over det udlagte. Salget kan tidligst ske 4 uger efter udlægget.

Stk. 3. Rækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv afgøres af tidspunktet for indgivelse af anmodning om udlæg, jfr. dog stk. 4, medmindre fortrinsret i det udlagte for et eller flere af kravene bevirker en anden prioritetsorden. Anmodninger, der indkommer samme dag, stilles dog lige.

Stk. 4. Foretages udlæg i samme aktiv af forskellige fogedmyndigheder, regnes udlæggets plads i rækkefølgen efter tidspunktet for udlæggets foretagelse.

Stk. 5. Reglerne i stk. 3 og 4 gælder ikke i det omfang, andet følger af lovgivning om registrering af rettigheder over fast ejendom, skibe og luftfartøjer.

F.t.l. vedr. rettens pleje i Grønland

§ 7. Fordringshaver indsættes i et tilgodehavende, der er knyttet til et omsætningsgælds-brev ved, at omsætningsgælds-brevet overgives til fordringshaveren eller tages i bevaring af fogden. Ved andre tilgodehavender sker indsættelsen ved, at der meddeles skyldneren ifølge tilgodehavendet pålæg om at betale tilgodehavendet helt eller delvist til fordringshaveren.

§ 8. Der må ikke fratages skyldneren midler, der skønnes at være nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskedent levelfod for skyldneren og skyldnerens husstand.

Stk. 2. Ved udlæg i løsøre kan fogden bestemme, at det udlagte ikke må fratages skyldneren, så længe denne overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogden og tiltrådt af skyldneren. Afdragsordningens varighed kan ikke overstige 1 år, medmindre fordringshaveren samtykker.

Stk. 3. Fogden kan bestemme, at udlæg i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller skyldnerens husstand, ikke giver ret til at sætte ejendommen til tvangssalg, så længe skyldneren overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogden og tiltrådt af skyldneren.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 gælder ikke ved udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte.

§ 9. Når der foreligger begæring om tvangssalg af fast ejendom, skal skyldneren og eventuelle brugere give de i salget interesserede adgang til at besigtige ejendommen. Fogden kan beskikke en person til at føre tilsyn med og forevise ejendommen.

§ 10. Bor skyldneren i en fast ejendom, der søges solgt ved tvangssalg, kan fogden indrømme skyldneren ret til at blive boende i ejendommen et passende tidsrum, dog ikke over 9 måneder fra salgsvilkårenes fastsættelse. Fogden fastsætter den leje, skyldneren skal betale.

§ 11. Rettigheder over ejendommen, der ikke opnår dækning ved tvangssalget, bortfalder, når køberen har opfyldt salgsvilkårene.

Stk. 2. Gør en pant- eller udlægshaver, der ved tvangssalget har overtaget ejendommen

til en pris, som ikke gav fuld dækning, sit restkrav gældende som personlig fordring mod skyldneren eller andre, kan retten ned-sætte fordringen i det omfang, det ved senere salg af ejendommen eller på anden måde godtgøres, at overtagelessommen stod i misforhold til ejendommens værdi på overtagelestidspunktet.

Tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger

§ 12. I de tilfælde, der er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, 2, 4, 5 og 6 kan fuldbyrdelse endvidere ske ved tilbageholdelse i udbetaling af penge, der tilkommer skyldneren. Tilbageholdelse kan finde sted i alle udbetalinger, herunder udbetaling af arbejds-løn og af tilgodehavende for salg af produkter.

Stk. 2. Der kan i intet tilfælde ske en tilbageholdelse af mere end en tredjedel af det, der tilkommer skyldneren, efter at kildeskat er fradraget.

Stk. 3. Skal der foretages tilbageholdelse for flere krav, fordeles tilbageholdte beløb efter fogdens nærmere bestemmelse. Privates krav på underholdsbidrag skal først fyldestgøres. Ved fordelingen iøvrigt kan fogden beslutte, at krav, der har afgørende betydning for skyldneren eller skyldnerens husstands eksistensgrundlag, først og fremmest skal fyldestgøres.

Stk. 4. Om tilbageholdelse for og fyldestgørelse af grønlandske skattekrav gælder bestemmelserne i den særlige lovgivning herom.

§ 13. Retten til at kræve underholdsbidrag inddrevet ved tilbageholdelse bortfalder, hvis begæring herom eller om forskudsvis udbetaling af et bidrag efter de regler, der gælder herom, ikke fremsættes inden et år efter bidragets forfaldstid.

Stk. 2. Tilbageholdelse kan ikke ske for krav, der har været forfaldet i mere end 5 år.

§ 14. Den, der har modtaget pålæg om tilbageholdelse, er erstatningspligtig, såfremt pålægget ikke efterkommes. Erstatningsbeløb kan inddrives efter reglerne i dette kapitel, jfr. § 1, stk. 2, nr. 6.

Tvangsfuldbyrdelse af andet end pengekrav

§ 15. Påhviler det nogen at fravige fast ejendom eller at udlevere bestemte ting, skal fogden på begæring så vidt muligt fremtvinge forpligtelsens efterlevelse ved den forpligtedes udsættelse eller ved at fratage den forpligtede tingen. Påhviler det nogen at underskrive et dokument, kan fogden på begæring underskrive dokumentet.

§ 16. Er der pålagt nogen en anden ydelse end penge, og kan fogden ikke gennemføre kravet efter reglerne i § 15, indbringes sagen af fogden for kredsretten. Retten kan enten ansætte den berettigedes interesse i opfyldelsen i penge eller tillade, at den berettigede udfører det, den forpligtede skal foretage, eller lader det udføres.

Stk. 2. Det beløb, som ifølge rettens afgørelse efter stk. 1 tilkommer den berettigede, kan inddrives ved udlæg.

§ 17. Fogden fuldbyrder på begæring bestemmelser om forældremyndighed eller udøvelse af samkøvsret, der er truffet ved dom eller godkendt af retten eller af overøvrigheden. Fuldbyrdelse kan ikke ske, dersom barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare.

Stk. 2. Fogden yder på begæring bistand til håndhævelse af forældremyndighed og værgemyndighed samt til håndhævelse af det sociale udvalgs beslutninger vedrørende børns ophold. Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 18. Fogden kan, når et lejemål ophæves på grund af lejerens ikke rettidige betaling af lejen, udsætte lejeren af det lejede. Det samme gælder ved lejemålets ophør ifølge kontrakten. Fogden kan dog nægte at efterkomme begæring om udsættelse, hvis skyldneren eller skyldnerens husstand derved kommer til at stå uden bolig, og forholdene i øvrigt taler imod at fremme sagen.

Fogedmyndigheden

§ 19. Fogedmyndigheden er politiet og de pantefogder, der er beskikket af kommunalbestyrelserne, medmindre andet er bestemt.

Stk. 2. Politimesteren kan meddele andre personer end polititjenestemænd bemyndigelse til at udføre de fogedforretninger, der skal udføres af politiet.

Stk. 3. Forretningernes fordeling mellem de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, bestemmes af ministeren for Grønland.

Fremgangsmåden

§ 20. Anmodning om tvangsfuldbyrdelse indgives til fogden på det sted, hvor skyldneren bor eller opholder sig. Har skyldneren ikke bopæl eller opholdssted i Grønland, indgives anmodning om tvangsfuldbyrdelse til fogden på det sted, hvor skyldneren har aktiver.

§ 21. Gennemføres tvangsfuldbyrdelse af andre end politiet, er politiet på forlangende pligtig at yde fogden fornøden bistand til forretningernes udførelse.

Stk. 2. Skyldneren er pligtig at give oplysninger om sine økonomiske forhold og efter tilsigelse pligtig at give møde for fogden. Udebliver en skyldner, der er lovligt tilsagt, uden at have lovligt forfald, finder kapitel 2, § 20, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Skyldneren har ret til at påvise genstande, skyldneren ønsker gjort udlæg i. Påviser skyldneren ikke genstande, der er egnet til udlæg, kan fogden undersøge, om der i skyldnerens bolig eller på skyldnerens person findes sådanne genstande.

§ 22. Fremsætter nogen af parterne eller en tredjemand indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen, som ikke umiddelbart kan afvises, eller finder fogden, at der hersker tvivl om grundlaget for tvangsfuldbyrdelsen, som gør det betænkeligt at foretage denne, nægter fogden at efterkomme begæringen og indbringer sagen for kredsretten. Sagen behandles efter reglerne i kapitel 3.

§ 23. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om tvangssalg, herunder at tvangssalg af fast ejendom m.m. kan ske ved landsdommeren.

Stk. 2. Ministeren for Grønland kan bestemme, at der kan ske offentlig indkaldelse af ukendte, uregistrerede rettigheder over fast ejendom med den virkning, at rettigheder,

der ikke er gjort gældende inden tvangssalget af ejendommen, fortabes.

B. Foreløbige retsmidler

§ 24. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om foreløbige retsmidler.

C. Kriminelle sager

§ 25. Politiet drager omsorg for fuldbyrdelse af domme i kriminelle sager og af vedtagelser af bøde eller konfiskation.

Stk. 2. Bøder og beløb, der er konfiskeret, kan inddrives ved udlæg og tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger.

Stk. 3. Politiet yder på skadelidtes begæring bistand ved afkrævning af erstatning fastsat under sagen.

§ 26. Domme i kriminelle sager kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse om fuldbyrdelsestidspunktet, fuldbyrdes, når den i kapitel 6, § 17, fastsatte frist er udløbet, uden at dommen er anket, samt når begge parter frafalder anke.

Stk. 2. En af ankeinstansen afsagt dom kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse derom, straks fuldbyrdes.

Stk. 3. Meddeles der særlig tilladelse til anke af en dom, jfr. kapitel 6, § 5, stk. 2, og § 22, bortfalder fuldbyrdelsesadgangen, og en iværksat fuldbyrdelse vil derefter være at afbryde.

Stk. 4. Afgørelser, der kan fuldbyrdes i Danmark, kan fuldbyrdes straks.

§ 27. I det omfang, dommen går ud på ydelse af andre formueværdier end nævnt i § 25, stk. 2, finder bestemmelserne om fuldbyrdelse af domme i civile sager tilsvarende anvendelse.«

24. I kapitel 7, afsnit B, affattes overskriften således: »Kapitel 8. Andre bestemmelser.«

25. Kapitel 7, § 10, ændres til kapitel 8, § 1.

26. I kapitel 7, § 11, der bliver kapitel 8, § 2, affattes stk. 1, således:

»Landsretten kan tillægge den, der uhjemet eller uforskyldt har måttet tåle anholdelse, beslaglæggelse, tilbageholdelse af forsendelser, aflytning af telefonsamtaler m.m., ransagning samt tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, erstatning af statskassen for den formueskade, lidelse og tort, der derved er tilføjet.«

27. Kapitel 7, §§ 12–15, ændres til kapitel 8, §§ 3–6.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 1983. § 1, nr. 23, træder dog først i kraft på det tidspunkt, som ministeren for Grønland fastsætter.

§ 3

De før lovens ikrafttræden valgte domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten fortsætter med at fungere, indtil nyvalgt af domsmænd og suppleanter har fundet sted efter reglen i § 1, nr. 2.

Stk. 2. Efter indstilling fra landsdommeren vælger landstinget i første samling efter lovens ikrafttræden et af landsdommeren fastsat antal domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Funktionstiden for disse domsmænd og suppleanter udløber samtidig med funktionstiden for de domsmænd og suppleanter, der er valgt før lovens ikrafttræden.

§ 4

§ 1, nr. 9 og 10, finder anvendelse for så vidt angår genoptagelse af sager, hvori dom er afsagt efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. § 1, nr. 17, finder kun anvendelse på domme afsagt efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Frister, som før lovens ikrafttræden er fastsat for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, og for frihedsberøvelse i forbindelse med mentalobservation, gælder, indtil de udløber.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter en revision af reglerne i retsplejelovens kapitel 5 B om efterforskning i kriminelle sager samt af reglerne i retsplejelovens kapitel 7 A om fuldbyrdelse af domme m.v. Endvidere medfører lovforslaget mindre ændringer af reglerne i retsplejelovens kapitel 1, 3 og 6.

1. Efterforskning i kriminelle sager

Der foreslås indført en hjemmel til beslaglæggelse af postforsendelser m.m. og aflytning af telefonsamtaler. Spørgsmålet om tilvejebringelse af en sådan hjemmel har været rejst af Den kgl. grønlandske Handel og Grønlands tekniske Organisation.

Lovforslaget indeholder tillige en omfattende revision af reglerne om anholdelse og tilbageholdelse. Disse bestemmelser har ikke været revideret siden retsplejelovens ikrafttræden i 1951, medens den samfundsmæssige tilstand, som var baggrunden for den nærmere udformning af reglerne, har ændret sig betydeligt siden da. De små og overskuelige samfund, befolkningen dengang levede i, er i et vist omfang erstattet af større og mere anonyme bysamfund, hvor befolkningens holdninger til kriminaliteten er mere præget af frygt og mindre præget af personkendskab til lovovertræderen. Grove kriminelle handlinger forekommer hyppigere, i al fald i absolutte tal, og det gælder også kriminalitet begået af flere i forening. I perioden er tillige politiets organisation betydeligt udbygget, herunder politiets institutionsmæssige kapacitet, politistationer, detentioner og arresthuse. I politiets praksis har anholdelse og i retspraksis tilbageholdelse under kriminalsagerens forberedelse da også været brugt i stigende omfang.

I Danmark er reglerne om anholdelse og varetægt blevet ændret ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 om ændring af retsplejeloven m.v., der dels medførte en forenkling af beslutningsproceduren for anholdelser, dels medførte en vis stramning eller præcisering af betingelserne for varetægtsfængsling

til imødegåelse af en kritik af praksis, der navnlig rettede sig mod de langvarige tilbageholdelser.

Ved revisionen af de grønlandske regler om anholdelse og tilbageholdelse har man først og fremmest taget hensyn til de ændrede samfundsf forhold i Grønland og den praksis, der har udviklet sig på området, men derudover har man søgt en tilpasning til de nye danske regler, sprogligt og indholdsmæssigt, i det omfang man har skønnet det foreneligt med den forskellige opbygning af den danske og den grønlandske kriminalret.

Den grønlandske kriminallov adskiller sig fra den danske straffelov ved, at der ikke til de enkelte lovovertrædelser er knyttet en angivelse af straffarter og tidsmæssig ramme (strafferamme) for idømmelse af frihedsstraf. Sanktionsbestemmelserne indeholdes i kriminallovens anden del, mens beskrivelsen af de forhold, der anses som forbrydelser, indeholdes i lovens første del.

Grundlovens § 71, stk. 5, der udelukker brugen af varetægtsfængsel, hvor strafferammen kun er hæfte eller bøde, kan således ikke finde direkte anvendelse som direktiv ved udformningen af grønlandske tilbageholdelsesregler.

Kriminallovens regler om foranstaltninger var en videreførelse af ældre retspraksis, og i overensstemmelse hermed kom frihedsberøvende foranstaltninger til at indtage en tilbagetrukket plads i lovens sanktionssystem.

Den vigtigste foranstaltning i kriminalloven af 1954 over for mere alvorlige tilfælde af lovovertrædelser navnlig hos helt unge lovovertrædere var privat anbringelse på et andet bosted hos en stabil familie, der kunne oplære de unge i et af de erhverv, der var grundstammen i samfundet, fangst, fiskeri og i det sydlige område fårehold. Som samfundet har udviklet sig, har denne foranstaltning aftaget i betydning, men den benyttes dog stadig. Medens man i Danmark kender familieanbringelse som vilkår i en betinget dom, er denne grønlandske foranstaltning led i en dom til forsorg, som umiddelbart kan fuldbyrdes, selv om dommen får sin indholdsmæssige præcisering ved kriminalforsorgens bestemmelse af anbringelsessted m.m.

I praksis har bødesanktionen haft et væsentligt videre anvendelsesområde end i dansk ret.

Ved senere revisioner af kriminalloven er dens oprindelige hovedtræk bevaret, selv om institutioner til anbringelse af domfældte efterhånden findes i flere byer. Imidlertid er frihedsberøvelsen under alle omstændigheder mindre absolut end i Danmark. Ved frihedsberøvelse i form af anbringelse i et privat hjem er den anbragte alene underkastet den almindelige husorden. Selv om afsoningen sker i offentlig kriminalforsorgsinstitution, er der betydelig større kontakt med det omgivende samfund end under almindelig afsoning i Danmark. Domfældte arbejder blandt andre mennesker og har mulighed for jævnlig kontakt i fritiden med familie eller venner.

Foruden de her nævnte forskelle i retsreglerne og i kriminalforsorgens praksis, er der grund til at fremhæve en forskel på forholdene for arrestanter i Danmark og Grønland. Medens der overalt i Danmark er arresthuse med den fornødne kapacitet, er dette ikke tilfældet i Grønland. Udenfor byerne findes hverken detentioner eller arrestlokaler. Politiets stedlige repræsentanter i bygderne må tilbageholde anholdte i eget hjem, indtil transport til byen kan finde sted. I flere af byerne er der stadig kun rum, der er fælles for anholdte og berusede, der sættes i detention. Kun i de byer, hvor der er kriminalforsorgsinstitutioner, kan man anbringe arrestanter adskilt fra detentionsanbragte. På den anden side vil det ofte kunne forekomme, at en arrestant er den eneste frihedsberøvede person på stedet.

Under bemærkningerne til de enkelte bestemmelser er der nærmere redegjort for, hvilken betydning de her fremhævede forhold har haft for udformningen.

II. Fuldbyrkelse af domme m.v.

Retsplejelovens bestemmelser i kapitel 7 om fuldbyrkelse af domme i civile sager udgør et tvangsinddrivelsessystem, som i sin nuværende form afspejler de enkle samfundsforhold, som fandtes i Grønland, da retsplejeloven trådte i kraft i 1951. Siden da er den økonomiske aktivitet på alle områder steget, og et privat næringsliv så vel som et privat lånemarked har udviklet sig.

Dette har medført, at der overfor rets- og politivæsen rejses krav om bistand ved inddrivelse af tilgodehavender af mange forskellige slags. Der er pantsætning af fast ejendom og løsøre for offentlige og private lån, og der er lån mod kaution. Der er køb på afbetaling og på kredit. Der er leje af

bolig og af erhvervslokaler. Udviklingen er desuden præget af stigende økonomisk kontakt mellem Danmark og Grønland.

På familierettens og socialforsorgens område er der fremkommet nye typer af konflikter, specielt stridigheder om børn, som tidligere udspillede uden offentlige myndigheders indblanding.

På grund af denne udvikling er retsplejelovens inddrivelsessystem efterhånden blevet helt utilstrækkeligt. Det er politiets opgave at yde bistand ved inddrivelse af tilgodehavender af enhver art, og kun hvis der fremsættes indsigelse fra nogen side, skal sagen for kredsretten. Den stigende sagsmængde har gjort det vanskeligt for politiet at overkomme fogedoppgaven, og de sparsomme regler giver ikke tilstrækkelig vejledning i de mange forskelligartede problemer, der efterhånden kan opstå i disse sager. Specielt har det været følt som en mangel, at der ikke har været vejledende regler om tvangsrealisation af fast ejendom.

En reform må derfor for det første lette arbejdsopgaverne for politiet og samtidig øge inddrivelsesaktiviteten, og for det andet gennem en udbygning af regelsystemet give bedre vejledning.

Som en indledning til reformen er ved lov nr. 157 af 12. april 1978 – Folketingstidende 1977–78, sp. 4785, 5779, 8119 og 8321; tillæg A, sp. 3403; tillæg B, sp. 623; tillæg C, sp. 413 – givet nærmere regler om tvangssalg af fast ejendom. Tvangssalg af fast ejendom er ved bekendtgørelse nr. 201 af 3. maj 1978 henlagt til landsdommeren. Presset på de tvangsfuldbyrdende myndigheder for at få bistand til gennemførelse af tvangsrealisation var i de senere år steget stærkt. Det var derfor påkrævet, at der snarest blev givet mulighed for gennemførelse af tvangsrealisationer af fast ejendom i Grønland, og man fandt ikke, at gennemførelsen af bestemmelser om tvangssalg af fast ejendom burde afventes fremsættelsen af det samlede revisionsforlag til retsplejelovens kapitel 7.

Et hovedspørgsmål i forbindelse med reformovervejelserne har været, om fogedopgaverne principielt fortsat skulle høre under politiet.

Man har navnlig fra politiets side peget på, at fogedarbejdet ikke er en politiopgave, men en opgave for retterne, idet man har henvist til, at sådan er det i Danmark.

Heroverfor kan anføres, at medens afgørelser af tvister er en egentlig domstolsopgave, er bistand til fuldbyrkelse af retternes afgørelser og inddrivelse af tilgodehavender og gennemførelse af anerkendte krav på andet grundlag administrative opgaver, som må søges løst ud fra praktiske og organisatoriske overvejelser. I Danmark er kun en del gen-

nemførelsesforretninger henlagt til domstolene under en særlig afdeling, fagedretten, der i øvrigt med hensyn til fremgangsmåde og uddannelseskrav til det medvirkende personale klart adskiller sig fra den egentlige dommervirksomhed. Til fagedretterne er især henlagt gennemførelse af civile krav. Gennemførelse af domme i kriminelle sager henhører under politiet, herunder også i et vist omfang gennemførelse af civile krav, der gøres gældende under en kriminel sag. Inddrivelse af forskudsvist udlagt børnebidrag sker ved de sociale udvalg, og inddrivelse af andre familieretlige bidrag ved politiet (i København overpræsidiets). Skattekrav inddrives af kommunale pantefogder. I øvrigt har andre inddrivende myndigheder i vidt omfang adgang til at rekvirere politiets bistand til den faktiske tvangsudøvelse.

Der er således ikke noget principielt udgangspunkt for, hvor indenfor det offentliges virksomhed gennemførelsesforretninger skal placeres.

Som noget særligt for det grønlandske samfund kan anføres, at det offentliges deltagelse i økonomiske aktiviteter er langt mere fremtrædende end i Danmark. En meget stor del af samtlige lønudbetalinger sker gennem det offentlige, idet kommunkontorerne forestår udbetaling af kommunernes, hjemmestyrets og statens lønninger, samt Grønlands tekniske Organisations udbetalinger til private mestre for statsarbejder og arbejder, der finansieres gennem boligstøttebekendtgørelsen, hvilket i alt udgør den væsentligste andel af byggeriet i Grønland. Den kgl. grønlandske Handel udbetaler dog sine egne lønninger samt en meget stor del af betalingen for indhandling i fiskerisektoren.

Samtidig påhviler oppebørslen af en lang række indbetalinger det offentlige, især kommunkontorerne. Det drejer sig bl.a. om ydelser på bolig- og erhvervsstøttelån, husleje, el, varmebidrag, vandgift og renovationsafgift, samt skatter efter den grønlandske skattelovgivning. Det skal i den forbindelse bemærkes, at tvangsinddrivelsen af skatter i Grønland er henlagt til kommunalt ansatte personer, pantefogderne.

Som et almindeligt træk ved det økonomiske liv i Grønland kan endvidere nævnes, at inddrivelseskridt mod en skyldners formueaktiver som hovedregel ikke vil komme på tale, blandt andet fordi der indenfor de dele af erhvervene, der finansieres med erhvervsstøttelån, og indenfor hele det boligstøttefinansierede byggeri arbejdes med meget høje lånegrænser og tilsvarende lave egne indskud.

I meget vidt omfang kan krav derfor kun inddrives ved tilbageholdelse i fremtidige udbetalinger.

Samtidig må det offentlige i temmelig vidt omfang nødvendigvis give kredit, dels fordi det offentlige på grund af sin overvejende andel i boligmassen af sociale grunde i vidt omfang er afskåret fra at anvende de yderste retsmidler, f.eks. udsættelse af det lejede, dels på grund af, at en ikke ringe del af befolkningens indkomster er meget ujævnt fordelt over året og i øvrigt udsat for svingninger, der ikke kan opvejes af private ressourcer.

Det er givet, at oparbejdelsen af mere betydelige restancer rent bortset fra det offentliges økonomiske interesser er meget u hensigtsmæssig set fra et socialt synspunkt, og ofte for vedkommende debitor begyndelsen til social deroute og almindelig personlig og familiemæssig desorganisation.

På denne baggrund foreslås det i lovforslaget, at adgangen til inddrivelse ved tilbageholdelsespålæg udvides til at omfatte krav i anledning af ydelser fra det offentlige til sikring af befolkningens forsyning med bolig og dertil knyttede ydelser, varme, elektricitet m.m.

Endvidere foreslås det, at fagedvirksomheden deles mellem politiet og de kommunale pantefogder. Det er hensigten, at samtlige civile krav, der kan inddrives ved løntilbageholdelse, altså hovedparten af det offentliges krav og krav på underholdsbidrag, skal administreres af kommunerne, medens inddrivelsen i øvrigt forbliver hos politiet, det vil navnlig sige af almindelige private civile krav og af krav, der udspringer af en kriminel sag.

I praksis adskiller denne ordning sig ikke væsentligt fra den hidtil gældende ordning, hvorefter politiet har ansvaret for inddrivelsen af offentlige og private krav, hvor der er adgang til løntilbageholdelse. Inddrivelse af ydelserne til erhvervsstøtteudvalg og boligstøtteudvalg samt af ydelser vedrørende forsyning med varme, elektricitet, vand og renovation foretages således af kommunkontorerne, og politiets indsats er begrænset til en stempel ekspedition på ordrer om tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger, der sendes til politiet fra kommunkontoret, der i realiteten har ansvaret for, at fordringen er berettiget og kan henføres under krav, for hvilke der kan ske tilbageholdelse i udbetalinger. Der er tale om et betydeligt antal af den slags ekspeditioner af rent formel karakter, og det forekommer at være et overflødig omsvøb at pålægge politiet en sådan autorisationsopgave. Et samarbejde mellem den inddrivende instans, kommunens incassoafdeling, og den sociale afdeling kan skabe øgede muligheder for at undgå sociale skadevirkninger af tvangsfuldbyrdelse.

Ved den foreslåede opdeling af fagedvirksomheden mellem politiet og de kommunale myndig-

heder er der lagt vægt på, at politiet fortsat har ansvaret for inddrivelse af sådanne krav, hvor der i sidste instans kan blive tale om at anvende magt.

Medens politiet lettes for et stort antal kontor-ekspeditioner, vil ordningen ikke medføre nogen væsentlig arbejdsforøgelse for kommunekontorerne, da disse i forvejen forestår det praktiske arbejde med kontrol med kravene og med inddrivelsesmulighederne og regnskab med de tilbageholdte beløb.

III. Øvrige ændringer

De foreslåede ændringer vedrører navnlig reg-

lerne om valg af domsmænd til landsretten samt reglerne om anke og genoptagelse i tilfælde, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet. Reglerne om valg af domsmænd til landsretten foreslås ændret således, at reglerne bliver i overensstemmelse med reglerne om valg af domsmænd til kredsretterne. Reglerne om anke og genoptagelse i tilfælde, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet, foreslås ændret i overensstemmelse med reglerne herom i den danske retsplejelov.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Med hensyn til lovforslagets enkeltheder henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bemærkninger

Til § 1

Til nr. 1

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 2

Bestemmelserne i stk. 1 og 3 svarer til reglerne i den gældende lovs kapitel 1, § 2, stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 2 vedrører som den gældende regel i kapitel 1, § 2, stk. 2, valg af domsmænd og suppleanter til landsretten. Ifølge den gældende regel vælger landsrådet (landstinget) straks efter nyvalg 2 domsmænd og 6 suppleanter. Det foreslås, at antallet af domsmænd og suppleanter fremover ligesom antallet af domsmænd og suppleanter ved kredsretterne fastsættes af landsdommeren, således at antallet kan tilpasses landsrettens stadigt stigende sagsmængde. I overensstemmelse med den i praksis fulgte fremgangsmåde foreslås det, at valget sker på grundlag af en af landsdommeren afgivet indstilling over egnede personer. Valget foreslås henlagt til 2. ordinære samling efter nyvalg i overensstemmelse med den ordning, der gælder for valg af domsmænd og suppleanter ved kredsretterne.

Den hidtidige regel i kapitel 1, § 2, stk. 3, hvor-efter der kan ske genvalg af domsmænd og suppleanter, foreslås udeladt som overflødig.

Til nr. 3

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 4

Ifølge de gældende bestemmelser i lovens kapitel 1, § 6, stk. 1 og 3, § 6 a, stk. 1, og § 9, stk. 1, afgøres en række spørgsmål vedrørende kredsdommerne samt vedrørende domsmænd og suppleanter ved kredsretterne af landsdommeren efter forhandling med landshøvdingen (rigsombudsmanden). Det drejer sig således om beskikkelse af kredsdommere, beslutning om at flere retskredse skal have fælles kredsdommer eller en retskreds flere kredsdommere, fastsættelse af det samlede antal domsmænd og suppleanter ved kredsretterne samt be-

slutning om at fratage en kredsdommer beskikkelsen. Efter kæmnervæsenets overgang til kommunerne synes der imidlertid ikke at være fornødent grundlag for rigsombudsmandens medvirken i disse spørgsmål, og det foreslås derfor, at de nævnte afgørelser fremover træffes af landsdommeren alene.

Til nr. 5

Ifølge den gældende regel i kapitel 1, § 8, stk. 1, skal lægdommere opfylde betingelserne for valgret og valgbarhed til de kommunale råd. Da kravene til en lægdommers vandel ikke nødvendigvis behøver at være de samme som de krav, der stilles til et kommunalbestyrelsesmedlems vandel, foreslås bestemmelsen i overensstemmelse med reglen i den danske retsplejelovs § 69 ændret således, at lægdommere – ud over at have valgret til kommunalbestyrelsen – skal være uberygtede.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til den gældende regel i kapitel 1, § 8, stk. 2, idet dog bemærkningen om, at lægdommere mindst muligt må hindres i varetagelsen af deres øvrige virksomhed foreslås udeladt. Arbejdet som lægdommer er et borgerligt ombud af et efterhånden betydeligt omfang, der principielt må varetages på lige fod med lægdommerens øvrige virksomhed.

Til nr. 6

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 7

Som konsekvens af, at det formelle grundlag for kommunefogedordningen er bortfaldet i forbindelse med kæmnervæsenets overgang til kommunerne, foreslås det, at der i retsplejeloven skabes hjemmel for politimesteren til at beskikke kommunefogder.

Ud over at bistå politiet med varetagelsen af politimæssige opgaver skal kommunefogderne som hidtil varetage de opgaver, der i henhold til anden lovgivning er henlagt til dem.

Til nr. 8

Da der i praksis har vist sig at være behov for en nærmere præcisering af retsformandens beføjelser under forberedende retsmøder i civile sager, herunder retsformandens adgang til at afvise bevisførelse, foreslås det udtrykkeligt fastslået, at retsformanden under forberedende retsmøder kan handle på rettens vegne. Beslutninger under domsforhandlingen skal derimod træffes af den samlede ret.

Den foreslåede bestemmelse svarer til reglen i kapitel 5, § 29, vedrørende kriminelle sager.

Til nr. 9

Ændringen er en konsekvens af forslaget om, at fristen for genoptagelse i tilfælde, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet, foreslås fastsat til 1 år, jfr. bemærkningerne til nr. 10.

Til nr. 10

Sag anlægges ved sagsøgtets hjemting, og det er som følge af de store afstande i Grønland almindeligt, at sagsøger ikke tilsiges til det første retsmøde. Det vil derfor ofte være naturligt, at sagen viderebehandles, når sagsøgte udebliver, men der har vist sig også at være behov for, at sagen kan afsluttes ved en udeblivelsesdom afsagt af retsformanden. Det foreslås derfor i stk. 1, at retsformanden får adgang til at afsige udeblivelsesdom ved siden af den bestående adgang til at fortsætte sagens behandling ved den samlede ret.

Ifølge de gældende regler, jfr. kapitel 3, § 11, stk. 2 og 3, er adgangen til genoptagelse af en sag, hvor sagsøgte er dømt som udeblevet, betinget af, at sagsøgte har lovligt forfald, og at der fremsættes indsigelser, der kan være af betydning for bedømmelse af sagen. Dommen kan derimod i henhold til bestemmelsen i lovens kapitel 6, § 1, stk. 1, ankes til landsretten. For at hindre, at landsretten ved anke af en udeblivelsesdom i realiteten kommer til at behandle sagen som 1. instans, foreslås det, at der som i den danske retsplejelov gennemføres en begrænsning i adgangen til at anke en udeblivelsesdom samtidig med, at adgangen til genoptagelse af sagen udvides. I overensstemmelse med reglen i den danske retsplejelovs § 367 foreslås det således i stk. 2, at en sagsøgt, der er dømt af retsformanden som udeblevet eller uden at have svaret under en fortsat behandling af sagen, kan kræve sagen genoptaget inden 4 uger fra dommens forkyndelse. Indgives anmodningen senere, men inden et år efter afsigelsen, kan retsformanden undtagelsesvis bestemme, at sagen genoptages.

De foreslåede bestemmelser finder ligeledes anvendelse i tilfælde, hvor sagsøgte under sagen har fremsat modkrav mod sagsøger, og sagsøger efter at være blevet gjort bekendt med modkravet udebliver trods lovlig tilsigelse.

Om adgangen til at anke en udeblivelsesdom henvises til bemærkningerne til nr. 17.

Til nr. 11

Ifølge bestemmelsen i kriminallovens § 4 c kan en sag henvises til efterforskning i Danmark, såfremt gerningsmanden ikke er bosat i Grønland, eller gerningsmandens tilknytning til det grønlandske samfund i øvrigt har en sådan løsere karakter, at forudsætningerne for anvendelse af kriminallovens foranstaltninger ikke er til stede. Særreglen herom i retsplejeloven for så vidt angår Nord- og Østgrønland har således ikke selvstændig betydning og foreslås derfor ophevet.

Til nr. 12

De foreslåede bestemmelser i §§ 9 a–9 d om beslaglæggelse af postforsendelser m.m. og aflytning af telefoner følger den danske retsplejelovs §§ 786–89, men er tilpasset den øvrige grønlandske lovgivning og den administrative opbygning af postvæsen og televæsen i Grønland.

Til nr. 13

De foreslåede bestemmelser i §§ 13–18 f medfører en udbygning af reglerne om anholdelse og tilbageholdelse.

Ad § 13

Medens man i Danmark har noget strengere kriterier for varetægtsfængsling end for anholdelse, har man i Grønland hidtil haft samme regler for anholdelse som for tilbageholdelse, og politiet kan således alene foretage anholdelse af en person, der med føje kan sigtes for en forbrydelse, der kan medføre frihedsberøvelse. Anholdelsesgrundene har stort set svaret til de tidligere bestemmelser i den danske retsplejelovs § 780, stk. 1, nr. 2 a–c. Da de grønlandske retter kun i sjældnere, grove tilfælde dømmer til anbringelse i anstalt, i ungdomspension eller til ophold hos private, altså frihedsberøvelse som man fortolker dette begreb i Grønland, har reglerne om anholdelse formelt ikke kunnet bringes i anvendelse i de tilfælde, hvor der er tale om overtrædelse af kriminalloven eller af særlovgivningen, og hvor politiet har skønnet, at frihedsberøvelse ikke ville blive bragt i anvendelse.

De foreslåede bestemmelser svarer til reglerne i den danske retsplejelovs § 755.

Stk. 1 er i overensstemmelse med den praksis, politiet også i Grønland følger, hvorefter anholdelse foretages i mange tilfælde, hvor tilbageholdelse ikke er påtænkt, og hvor fremstilling i retten derfor heller ikke sker. For eksempel kan nævnes tilfælde, hvor anholdelse er nødvendig for at bringe en strafbar handling til ophør eller for at foretage nødvendige, umiddelbare efterforskningskridt som i tilfælde af spirituskørsel.

Stk. 2 er ny. Den afgrænser den privates anholdelsesbeføjelse. Den gælder kun i tilfælde, hvor en person kan pågribes på fersk gerning, og den pågældende skal snarest overgives til politiet, herunder eventuelt til kommunefogden, der bistår politiet i udøvelsen af den stedlige politimyndighed, jfr. lovens kapitel 1, § 18. Det er oplyst af politimesteren, at private anholdelser sker i et vist omfang. Som eksempel er nævnt en butiksindehavers tilbageholdelse af en butikstyv, indtil politiet kommer.

Stk. 3, der angår anholdelser under opløb eller slagsmål, er ny. Politimesteren har oplyst, at man i sådanne situationer, der ikke er ukendte i Grønland, har savnet hjemmel til at kunne tage en større flok personer med på stationen til afhøring for at få opklaret, hvem iblandt dem der kan sigtes.

Stk. 4, hvorefter anholdelse ikke må foretages, hvis frihedsberøvelse vil være et uforholdsmæssigt indgreb, hænger sammen med det ændrede anholdelsesgrundlag, der ikke forudsætter, at der er udset til en frihedsberøvende sanktion.

Ad § 14

Bestemmelsen, som er ny, svarer til bestemmelsen i den danske retsplejelovs § 756. I modsætning til bestemmelserne i en dansk betinget dom, som er vilkår for udsættelse af fuldbyrdelse eller fastsættelse af frihedsstraf, kan bestemmelserne i en grønlandsk forsorgsdom som anført i de almindelige bemærkninger umiddelbart fuldbyrdes. Politiet vil som følge heraf kunne anholde en dømt, der overtræder en forsorgsdom, med henblik på at gennemtvinge dommens bestemmelser, for eksempel ved at bringe den pågældende til den tilsynsførende eller tilbage til det opholdssted, hvor den pågældende er idømt anbringelse.

Hvis der bliver spørgsmål om at søge den pågældende anbragt på et andet opholdssted eller i institution, eventuelt i forbindelse med ændring af dommen i medfør af kriminallovens § 101, vil der kunne ske tilbageholdelse efter reglen i § 18 a.

Ad § 15

Bestemmelsen i stk. 1 dækkes til dels af reglen i lovens kapitel 5, § 10, om ransagning. Stk. 2 er ny.

Reglerne svarer til den danske retsplejelovs § 758.

Ad § 16

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til de hidtil gældende regler i lovens kapitel 5, §§ 14 og 15, stk. 1, og til den danske retsplejelovs § 760. Det har været overvejet, om der måtte være grund til at indføre den efter dansk ret foreliggende mulighed for at opretholde anholdelsen i indtil 3 × 24 timer. Der foreligger ikke oplysninger om, at en sådan mulighed for forlængelse af anholdelsen skulle være påkrævet af hensyn til politiets efterforskning. Der er derfor ikke fundet anledning til at indføre en sådan mulighed, der vil komplicere reglerne for kredsretterne. Som forslaget er udformet, skal retterne som hidtil tage stilling til tilbageholdelse og kun i undtagelsestilfælde til anholdelse, jfr. forslaget § 13, stk. 5.

Ad § 17

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den gældende regel i lovens kapitel 5, § 15, stk. 2, idet det dog udtrykkeligt fastslås, at anholdte skal have lejlighed til at udtale sig.

Bestemmelsen i stk. 2 findes tilsvarende i den gældende lovs kapitel 5, § 16, stk. 1. Det understreges, at det er de faktiske omstændigheder i sagen, der skal anføres. En formel citering af lovens ord er således ikke tilstrækkelig.

Paragraffen svarer til den danske retsplejelovs § 764.

Ad § 18

Som omtalt i de almindelige bemærkninger er der i den grønlandske kriminallov ingen angivelse af strafferammer ved omtalen af de enkelte forbrydelser.

Der er tre begrænsende regler om strafferammer i det danske system:

- 1) Grundlovens § 71, stk. 5, som omtalt foran i de almindelige bemærkninger.
- 2) Retsplejelovens § 762, stk. 1: fængsel i 1½ år.
- 3) Retsplejelovens § 762, stk. 2: fængsel i 6 år.

Efter forslaget kommer begrænsningen i anvendelse af tilbageholdelse navnlig til at bero på den afvejning, der foreskrives i stk. 3.

Formuleringen i stk. 1 indeholder en ændring af den hidtil gældende grundbetingelse for tilbagehol-

delse i lovens kapitel 5, § 13, således som denne har været fortolket af Grønlands landsret. Efter praksis skal der foreligge den situation, at man efter en konkret vurdering må skønne, at sagen vil få det udfald, at der idømmes en frihedsberøvende foranstaltning. Ud fra en sådan fortolkning har man f.eks. nægtet tilbageholdelse af sigtede, der havde begået voldtægt og som efter praksis ville kunne få en bødestraf. En så snæver afgrænsning af tilbageholdelsesmuligheden må imidlertid anses for uheldig, fordi egentlig frihedsberøvelse efter den retspolitiske linje, som kriminalloven afstikker, er en så forholdsvis sjælden foranstaltning, at selv grove overtrædelser efter praksis ikke nødvendigvis fører til frihedsberøvende foranstaltninger. Såvel efterforskningens effektivitet som retsfølelsen tilsiger, at man kan tilbageholde i sådanne tilfælde af grove overtrædelser, selv om det er muligt, at en frihedsberøvende foranstaltning ikke vil blive påstået eller idømt.

Den ændrede formulering knytter begrænsningen i brug af tilbageholdelse til en beskrivelse af karakteren af de overtrædelser, den anholdte mistænkes for. Det er det enkelte tilfældes grovhed eller omfanget af den kriminelle, ikke tidligere, pådømte aktivitet, der udgør grundbetingelsen, og det betyder, at retten ikke skal gå ind på overvejelse af, om de konkrete omstændigheder måtte føre til at undlade en frihedsberøvende foranstaltning. Ordene »der efter loven kan medføre idømmelse af frihedsberøvelse« har kun selvstændig betydning i forhold til særlovgivningen.

Tilbageholdelsesbetingelserne er indholdsmæssigt i det væsentlige sammenfaldende med de gældende, men formuleringen er i overensstemmelse med den danske retsplejelovs fængslingsbetingelser efter revisionen af 1978.

Stk. 2 er ny. Den giver som i Danmark hjemmel til at tilbageholde ud fra et retshåndhævelsessynspunkt. Såvel kredsdommerne som politimesteren har givet udtryk for, at den føles påkrævet i Grønland. Det anføres ikke i bestemmelsen, men må antages at være indeholdt i det hensyn til retshåndhævelsen, som ligger bag bestemmelsen, at der skal være en konkret sandsynlighed for, at der vil blive anvendt en frihedsberøvende sanktion.

Den hidtil gældende regel i lovens kapitel 5, § 13, stk. 2, om trusler som tilbageholdelsesgrund er omfattet af bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Stk. 3 fastslår, at der skal foretages en konkret afvejelse af en række omstændigheder, før beslutning om tilbageholdelse kan træffes. Disse omstændigheder er, foruden sagens betydning og den konkrete forventede retsfølge, den forstyrrelse af

sigtedes forhold, som frihedsberøvelsen vil betyde. I den forbindelse må det kunne tages med under overvejelserne, under hvilke forhold arrestholdet foregår. Der er som foran nævnt ikke overalt i Grønland tilfredsstillende lokaliteter for tilbageholdte, og længerevarende ophold i uegnede rum bør undgås som uforholdsmæssigt tyngende for arrestanten.

Bestemmelsen udelukker ikke, at tilbageholdelse anvendes i tilfælde, hvor den konkrete sanktion må forventes at blive bøde. I kraft af sit store anvendelsesområde i den grønlandske kriminalret kan en sanktion af bøde ikke uden videre betragtes som udtryk for en vurdering af en lovovertrædelse som værende af mindre grov karakter. Den kan være udtryk for en vurdering af lovovertræderens ringe farlighed, d.v.s. en overvejelse, der går ud på, at der ikke behøves en frihedsberøvende sanktion for at afholde den pågældende fra fremtidig kriminalitet, selvom den begåede handling må siges at være grov. Derfor kan en kortere tilbageholdelse under sagens forberedelse være rimelig. Hvis der er konkret udsigt til bøde, vil en længerevarende tilbageholdelse derimod oftest komme til at stå i misforhold til retsfølgen.

Ad § 18 a

Bestemmelsen, som er ny, er formuleret på baggrund af den danske retsplejelovs § 763, men den er væsentlig kortere. Der har nogle gange i Grønland vist sig behov for at kunne tilbageholde personer, der er undvejet fra private anbringelsessteder, for at kunne sikre sig deres person, indtil man har fået fremskaffet et nyt anbringelsessted. Tilbageholdelsen vil i øvrigt hyppigt have samme funktion som f.eks. den midlertidige anbringelse i anstalt efter kriminallovens § 101, stk. 2, det vil sige dels tjene som en disciplinær foranstaltning under tilsynsforløbet, dels tjene til at skabe mulighed for at knytte en afbrudt kontakt til tilsynet. I tilfælde, hvor tilbageholdelse har fundet sted i medfør af § 18 a, vil der derfor jævnlige ikke være grund til at bringe de strengere sanktioner i kriminallovens § 101, stk. 2 og 3, i anvendelse.

Ad § 18 b

Bestemmelsen, der findes i den gældende lovs kapitel 5, § 13, stk. 3, har tidligere kun været anvendt i praksis i meget begrænset omfang. Efterhånden er den dog mere benyttet. Bl.a. har der været truffet bestemmelse om, at sigtede skulle underkaste sig antabusbehandling under kontrol af politiet.

I den danske retsplejelovs § 765 forudsætter alternativer til fængsling, at sigtede samtykker, f.eks. i antabusbehandling. Det er ikke et krav i den grønlandske retsplejelov. Man kan dømme til forsyrg, og som nævnt kan en sådan dom umiddelbart fuldbyrdes. Ved brug af tilbageholdelsesalternativer kan en senere forsorgsdom så at sige foregribes ved, at man sætter sådanne foranstaltninger som tilsyn, antabus m.m. ind i stedet for tilbageholdelse.

Ad § 18 c

Bestemmelsen svarer til de hidtil gældende regler i lovens kapitel 5, § 16, stk. 1 og 2, med den tilføjelse, at det understreges, at den frist, der sættes af retten, skal være så kort som mulig og ikke over 4 uger ad gangen. Derved understreges, at tilbageholdelse er et alvorligt indgreb, hvis anvendelse skal begrænses mest muligt. Hvis der træffes beslutning om mentalundersøgelse, kan der dog fastsættes en længere frist, jfr. forslaget § 18 f.

Bestemmelsen i § 18 c skal ses i sammenhæng med reglen i lovens kapitel 5, § 22, stk. 2, hvoraf følger, at der skal beskikkes bisidder, når sigtede skal fremstilles med begæring om tilbageholdelse.

De tilsvarende bestemmelser i den danske retsplejelov findes i §§ 764, 766 og 767.

Ad § 18 d

Bestemmelsen i stk. 1, der træder i stedet for en række detaljerede forskrifter i den danske retsplejelov, har ikke hidtil været formuleret i loven, men må siges at være udtryk for alment gældende menneskeretsprincipper.

I Danmark kræver isolering siden retsplejelovsændringen i 1978 rettens kendelse. Isolering som et specielt institut, der kræver selvstændig beslutning, kendes ikke i Grønland. Forholdene, hvorunder tilbageholdelse sker, varierer meget fra sted til sted. På små steder vil en tilbageholdt ofte være alene i det rum, der benyttes som arrest, men ikke isoleret fra politiet med husstand.

På større steder, hvor der er hyppig brug af detentionen, kan en i øvrigt måske ønskelig adskillelse næppe gennemføres. Det må også tages i betragtning, at den almindelige anstaltsanbringelse er ret fri og specielt, hvis tilbageholdelsen er begrundet i retshåndhævelsessynspunkter, synes der ikke at være grund til at være mere restriktiv med afsondring fra omverdenen end overfor domfældte. Det vil overfor politi, kredsdommere og bisidder blive understreget, at der i en kendelse om tilbageholdelse ikke automatisk ligger en afsondring fra

omverdenen, men det er ikke nyt i forhold til praksis.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til den hidtidige regel i lovens kapitel 5, § 16, stk. 3. Klager over forholdene under tilbageholdelse har nu og da været forelagt kredsdommeren. Det sker som oftest i forbindelse med krav fra anklagemyndigheden om forlængelse af tilbageholdelsen, og det er den tilbageholdte eller bisidderen, der rejser klagen.

Kredsdommeren har undertiden i forbindelse med en forlængelse af fristen pålagt politiet at drage omsorg for forbedring af forholdene med hensyn til motion og frisk luft.

Ad § 18 e

Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende regel i lovens kapitel 5, § 17, og til reglerne i den danske retsplejelovs §§ 768 og 769.

Bestemmelsen i stk. 1 har været praktiseret således, at politiet har givet retten meddelelse om løsladelse med besked om, at efterforskningen er afsluttet eller lignende. Kredsdommerne har ikke på eget initiativ truffet bestemmelse om ophævelse inden den fastsatte frists udløb.

Bestemmelsen i stk. 2 er ny. Bestemmelsen fastslår i lighed med reglen i den danske retsplejelovs § 768, at kredsdommeren skal ophæve en tilbageholdelse eller en forholdsregel, der træder i stedet derfor, hvis kredsdommeren finder, at undersøgelsen ikke fremmes tilstrækkeligt hurtigt, og at fortsat tilbageholdelse eller anden forholdsregel ikke er rimelig.

Når der er afsagt dom i første instans, kan der være tale om at tilbageholde domfældte eller træffe forholdsregler, der træder i stedet derfor, indtil en idømt frihedsberøvende foranstaltning kan iværksættes. Anklagemyndighedens begæring om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, vil normalt være ledsaget af en oplysning om, hvornår fuldbyrdelsen kan påbegyndes eller transport til anbringelsesstedet foretages. Hvis tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, besluttet, fastsættes tillige en frist. Det forekommer, at domfældte løslades i ventetiden.

Hvis en dom ankes, og anklagemyndigheden begærer tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, har praksis været, at kredsdommeren fastsætter en frist, inden hvilken sagen skal være indbragt for landsretten. Efter indbringelsen er det landsretten, der tager stilling til spørgsmålet om tilbageholdelse m.v. og fastsætter en frist.

Ad § 18 f

Bestemmelsen i stk. 1 om personundersøgelser findes tillige i kriminallovens § 84. De tilsvarende danske regler findes i den danske retsplejelov, men har tidligere stået i straffeloven. De hører naturligt hjemme i retsplejloven sammen med andre bestemmelser om sagsforberedelsen i kriminalsager.

Stk. 2 om mentalundersøgelser svarer til den gældende lovs kapitel 5, § 18. Som ved andre tilbageholdelser er der sat en grænse for, hvor lang en frist der kan sættes, men man fraviger hovedreglen om 4 uger i § 18 c.

I de grønlandske retters praksis har det været brugt at sætte en længere frist, 3-6 måneder, når sigtede skulle til mentalobservation i Danmark. Man har erfaring for, at en sådan mentalobservation normalt varer flere måneder. Der kan være transportproblemer, men det er i første række sprogproblemer og andre særlige forhold i forbindelse med bedømmelse af grønlandske observanter på danske psykiatriske afdelinger, der gør selve observationstiden endnu længere end for danske observanter.

Dertil kommer, at der ofte er ventetid, inden observationen påbegyndes på grund af manglende plads på det hospital, hvor observationen skal foretages. Også efter observationens afslutning vil der være ventetid, fordi mentalerklæringen skal forelægges retslægerådet, og sagen derefter forelægges rigsadvokaten.

En ret stor del af de grønlandske tilbageholdelsessager indeholder en bestemmelse om mentalobservation, og en del papirarbejde vil derfor kunne spares, når fristen i den slags sager gøres længere. Modhensynet er, at en kortere frist måske under alle omstændigheder kan tjene til at fremskynde sagens gang. Det kan desuden påregnes, at antallet af mentalobservationer i Danmark falder, efter at der er oprettet en psykiatrisk sengeafdeling ved Dronning Ingrid's Hospital i Godthåb. Det foreslås derfor, at det kun er den første frist, der kan sættes til 3 måneder.

Stk. 3 svarer til reglen i den danske retsplejelovs § 810.

Til nr. 14

I lighed med reglen i den danske retsplejelovs § 723, stk. 1, nr. 4, foreslås det, at påtale skal kunne undlades for forhold, der er begået forud for en dom for andre forhold, hvis der kun kan ventes idømt en ubetydelig reaktion.

Til nr. 15

Fristen for omgørelse af politiets beslutning om at undlade tiltalerejsning foreslås forkortet fra 1 år til 6 måneder, da en frist på 6 måneder i praksis har vist sig at være tilstrækkelig.

Til nr. 16

Ændringen betyder en forenkling i sagsgangen ved, at anklageskriftet ikke som hidtil skal forkyndes to gange, men alene efter indleveringen til retten i forbindelse med forkyndelsen af tilsigelse til domsforhandling. Tiltalte skal dog underrettes samtidig med, at anklageskriftet indleveres til retten, men det kan ske ved anbefalet brev, og kravet om underretning virker derfor ikke forsinkende på sagsbehandlingen.

Til nr. 17

I overensstemmelse med reglen i den danske retsplejelovs § 369, stk. 4, foreslås det i stk. 2, at en sagsøgt, der er dømt som udeblevet, kun kan ankomme under påberåbelse af fejl ved sagsbehandlingen. Da det ikke forekommer rimeligt, at ubetydelige fejl ved sagsbehandlingen skal kunne medføre ankebehandling, foreslås det dog, at anke kun kan ske, såfremt fejlen skønnes at kunne være af betydning for sagens udfald. Om baggrunden for forslaget henvises nærmere til bemærkningerne til nr. 10.

Bestemmelserne i stk. 3 og 4 svarer til reglerne i den gældende lovs kapitel 6, § 1, stk. 2 og 3.

Til nr. 18-20

Ændringerne er af redaktionel karakter.

Til nr. 21

Som en konsekvens af den foreslåede udbygning af reglerne i kapitel 5 B om efterforskning i kriminelle sager foreslås det, at ikke alene beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, men også beslutninger om beslaglæggelse, tilbageholdelse af forsendelser, aflytning af telefonsamtaler m.m. og om ransagning skal kunne indbringes for landsdommeren.

Til nr. 22

Ændringerne er af redaktionel karakter. Bestemmelserne om ikrafttræden m.v. foreslås af systematiske grunde udskilt til et nyt kapitel 8, jfr. forslagets nr. 24-27.

Til nr. 23

De foreslåede bestemmelser i §§ 1-27 medfører en udbygning af reglerne om fuldbyrdelse af domme m.v.

Ad § 1

Bestemmelserne i stk. 1 og 2, der angiver inddrivelsesgrundlaget for civile pengekrav, jfr. den danske retsplejelovs § 478, udbyrder de hidtidige regler i lovens kapitel 7, § 1. Stk. 1 omfatter de krav, hvis tvangsfuldbyrdelse påtænkes henlagt til politiet og som alene kan inddrives ved foretagelse af udlæg, medens stk. 2 omfatter de krav, hvis tvangsfuldbyrdelse påtænkes henlagt til de kommunale pantefogder og som kan inddrives ved tilbageholdelse i udbetalinger.

Stk. 1, nr. 1, vedrører afgørelser truffet af grønlandske domstole eller af andre grønlandske myndigheder, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes. Bestemmelsen omfatter en del af det grundlag, der er angivet i den gældende lovs stk. 1, nr. 1 og 2, men nævner derudover udtrykkeligt kendelser og beslutninger.

Stk. 1, nr. 2, der handler om forlig indgået for de i nr. 1 nævnte grønlandske myndigheder, dækker ligeledes en del af den gældende lovs stk. 1, nr. 1 og 2. Det er yderligere præciseret, at forlig for overøvrigheden under vilkårsforhandling i henhold til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning kan fuldbyrdes.

Stk. 1, nr. 3, vedrører afgørelser truffet af danske myndigheder, hvis afgørelser kan tvangsfuldbyrdes i Danmark, og forlig indgået for de pågældende myndigheder. Bestemmelsen svarer til den gældende lovs stk. 1, nr. 5, idet dog kendelser og beslutninger udtrykkeligt er nævnt.

Stk. 1, nr. 4, svarer til den gældende lovs stk. 1, nr. 7, som blev indsat ved lov nr. 157 af 12. april 1978. Bestemmelsen fastslår, at pantebreve er fuldbyrdelsesgrundlag, og dermed er landsdommerens godkendelse i medfør af stk. 3 ikke længere nødvendig ved private pantebreve.

Stk. 2, nr. 1, der vedrører offentlige lån mod pant, svarer til den gældende lovs stk. 1, nr. 4.

Stk. 2, nr. 2, er ny. Bestemmelsen angår krav, som opstår ved det offentliges forsyningstjeneste på boligens område, d.v.s. husleje m.m. Vedligeholdelsesudgifter er omfattet af bestemmelsen i det omfang, disse udgifter indgår som en fast del af lejen.

Stk. 2, nr. 3, der angår skattekrav, er ny. En tilsvarende regel findes i landstingslov nr. 5 af 19. maj 1979 om indkomstskat, men foreslås også medtaget her, da det må anses for praktisk, at alle

de forskellige inddrivelsesgrundlag er samlet i én lov.

Stk. 2, nr. 4, der angår underholdsbidrag fastsat ved grønlandsk øvrighedsresolution, dækker en del af den gældende lovs stk. 1, nr. 2.

Stk. 2, nr. 5, vedrører bidragskrav fastsat ved dansk øvrighedsresolution samt skatte- og afgiftskrav, der kan tvangsfuldbyrdes i Danmark. Bestemmelsen svarer til den gældende lovs stk. 1, nr. 6, idet dog afgiftskrav udtrykkelig er nævnt.

Stk. 2, nr. 6, er ny. Bestemmelsen vedrører erstatningskrav som følge af, at et pålæg om tilbageholdelse i udbetalinger ikke efterkommes.

Den gældende lovs stk. 1, nr. 3, om bøder og konfiskation er flyttet til kapitlets afsnit C. Kriminelle sager, jfr. forslagens § 25.

Efter bestemmelsen i stk. 3 kan landsdommeren godkende, at andre krav end nævnt i stk. 1 og 2, der i Danmark kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse, skal kunne inddrives. Dette gælder såvel andre grønlandske eller danske krav som udenlandske domme eller forlig. Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 1, stk. 2, bortset fra at adgangen til at godkende tvangsfuldbyrdelse af udenlandske domme eller forlig foreslås begrænset til domme eller forlig, der kan tvangsfuldbyrdes i Danmark. Kan en udenlandsk dom eller et udenlandsk forlig ikke tvangsfuldbyrdes i Danmark, vil det være nødvendigt at anlægge sædvanlig søgsmål ved kredsretten med henblik på at opnå et fuldbyrdelsesgrundlag.

Ad §§ 2-5

Bestemmelserne fastsætter fuldbyrdelsesfrister for forskellige i § 1 nævnte fuldbyrdelsesgrundlag. I den gældende lov er fristerne indeholdt i § 1.

Ad § 6

Bestemmelsen angiver de måder, hvorpå pengekrav kan inddrives ved udlæg. Den afløser den gældende lovs kapitel 7, § 2, stk. 2. Den hidtidige bestemmelse i § 2, stk. 5, om tvangsarbejde foreslås udeladt. Bestemmelsen har aldrig været anvendt, og anses ikke længere som en rimelig sanktion overfor en debitor.

I stk. 3-5 angives den orden, hvori flere krav mod samme debitor skal fyldestgøres. Alle krav, også skattekrav, følger her en tidsprioritet, men der kan være fortrinsret i kraft af pant i bestemte ejendele. Hvis der er tale om udlæg i fast ejendom, skibe eller luftfartøjer, vil de særlige regler om registrering af rettigheder over disse aktiver kunne bevirke, at udlæggets plads afgøres efter tidspunk-

tet for udlæggets registrering og ikke efter tidspunktet for begæringens indgivelse eller udlæggets foretagelse. Bestemmelserne svarer til reglerne i den danske retsplejelovs § 526, stk. 1-3.

Ad § 7

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs kapitel 7, § 3.

Den angår inddrivelse af tilgodehavender ved indsættelse i en fordring, som skyldneren har på en anden, jfr. forslaget § 6, stk. 2, nr. 2. Ordet »domhaver« er erstattet af »fordringshaver«, da der er andre inddrivelsesgrundlag end domme. Efter gældsbrevslovens ikrafttræden i Grønland, jfr. lov nr. 104 af 31. marts 1965, er det naturligt også at nævne fremgangsmåden, når det drejer sig om udlæg i omsætningsgældsbreve. Fogden skal blot overgive fordringshaveren omsætningsgældsbrevet. Der kan også være spørgsmål om, at fogden tager omsætningsgældsbrevet i forvaring, f.eks. hvis gældsbrevet lyder på et større beløb end den fordring, der søges inddrevet. Drejer det sig om andre fordringer, skal fogden give skyldneren ifølge tilgodehavendet pålæg om at betale til fordringshaveren.

Ad § 8

Stk. 1, der svarer til den danske retsplejelovs § 509, er en udvidelse af den gældende lovs kapitel 7, § 4. Bestemmelsen sikrer, at tvangsfuldbyrdelsen sker med rimelig hensyntagen til skyldneren og skyldnerens husstand. Ordene »nødtørfte underhold« foreslås erstattet af »et beskedent hjem og en beskeden levefod«. Formuleringen muliggør også udtagelse af genstande, der er nødvendige til udøvelse af erhverv.

Stk. 2-4, der svarer til den danske retsplejelovs § 525, er regler, der beskytter skyldneren mod realisation af det udlagte, så længe skyldneren overholder en afdragsordning fastsat af fogden. Det gælder både ved udlæg i løsøre og ved udlæg i fast ejendom. Medens den danske regel har en grænse på 10 måneder for varigheden af en afdragsordning ved udlæg i løsøre, foreslår udkastet en grænse på 1 år. I den hidtidige grønlandske fagedpraksis er det kutyme med langvarige afdragsordninger.

Reglerne for så vidt angår fast ejendom svarer til den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 2, som blev indsat ved lov nr. 157 af 12. april 1978.

Ad § 9

Bestemmelsen, der svarer til reglen i den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 3, angår den situati-

on, at der er en begæring om tvangssalg. Bestemmelsen skal sikre, at interesserede kan få adgang til ejendommen, og at ejendommen ikke i tiden, indtil salget er gennemført, forringes.

Ad § 10

Bestemmelsen, der svarer til reglen i den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 4, er en beskyttelsesregel for skyldneren i tilfælde af tvangssalg, hvorved der kan sikres skyldneren passende tid til at finde en anden bolig.

Ad § 11

Bestemmelsen svarer til reglerne i den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 6 og 7. Den indeholder to led. Køberen ved tvangssalg vil ikke kunne mødes med krav mod ejendommen, når salgsvilkårene er opfyldt. De krav, der ikke opnår dækning ved salget, består imidlertid stadig som personlige fordringer mod skyldneren med det forbehold, at en fordringshaver, der har overtaget ejendommen til en pris, som ikke dækker fordringen, kan få sin personlige fordring nedsat af retten, hvis overtagessummen har stået i misforhold til værdien på salgstidspunktet.

Ad § 12

I forhold til den gældende lovs kapitel 7, § 2, stk. 3, er adgangen til inddrivelse ved tilbageholdelse udvidet af de foran under de almindelige bemærkninger anførte grunde. De udbetalinger, hvori der kan tilbageholdes, er for det første løn fra det offentlige og fra private, og tilsvarende for eksempel pensioner og lignende understøttelser, der udredes af statskassen, kommunale kasser eller private kasser. Det er endvidere udbetalinger af tilgodehavende for salg af produkter.

Tilbageholdelse for skattekrav hos arbejdsgivere i Grønland sker efter reglerne i landstingsloven om indkomstskat, medens tilbageholdelse hos arbejdsgivere i Danmark sker efter reglerne om bistand i skattesager, der indeholdes i bilaget til aftale af 18. oktober 1979 mellem den danske regering og Grønlands landsstyre til undgåelse af dobbeltbeskatning m.v.

Stk. 2 begrænser tilbageholdelsen til højst en tredjedel af det, der tilkommer skyldneren, efter at kildeskat er fradraget. I Grønland betales der også kildeskat af udbetalinger ved indhandling. Hvis der samtidig sker tilbageholdelse for flere krav, skal reglen om, at der højst kan tilbageholdes en tredjedel, også respekteres.

Stk. 3 bestemmer, hvordan flere konkurrerende krav skal fyldestgøres af de tilbageholdte midler. Henvisningen i stk. 4 til landstingsloven om indkomstskat betyder, at skattekrav har fortrinnsstilling frem for alle andre krav (jfr. landstingslovens § 81, stk. 7, sammenholdt med § 38, stk. 3). Denne fortrinnsstilling gælder indenfor 15 pct. af udbetalingen efter fradrag af kildeskat. Udover skattekrav giver retsplejeloven kun absolut fortrinnsstilling for private krav på underholdsbidrag. Det vil hovedsagelig dreje sig om ægtefællebidrag, da det offentlige i de fleste tilfælde har udlagt børnebidrag forskudsvis (dog kun normalbidrag). Andre konkurrerende krav, der alle vil være krav fra offentlige myndigheder, fyldestgøres efter fogdens nærmere bestemmelse. Ved fordelingen mellem disse krav kan fogden beslutte, at krav, der har afgørende betydning for skyldneren eller skyldnerens husstands eksistensgrundlag, først og fremmest skal fyldestgøres. Dette vil navnlig kunne få betydning i en situation, hvor manglende betaling af et krav vil kunne bevirke, at skyldneren sættes ud af sin bolig eller mister sine erhvervsredskaber.

Fremsætter en kreditor indsigelse mod den rækkefølge, hvori kravene fyldestgøres, skal fogden indbringe sagen for kredsretten i henhold til forslagens § 22.

Ad § 13

Bestemmelsen, der er ny, indeholder visse frister for tvangsfuldbyrdelse gennem tilbageholdelse.

Stk. 1 sætter en et-års frist for krav om tilbageholdelse for underholdsbidrag. Denne frist gælder også i Danmark.

Stk. 2 giver en generel frist for tilbageholdelse. Kravet må ikke have været forfaldet i mere end 5 år.

Ad § 14

Bestemmelsen, der er ny, fastslår erstatningspligt for den, der tilsidesætter et pålæg om at tilbageholde udbetalinger. I den gældende retsplejelovs kapitel 7, § 3, stk. 2, findes en lignende bestemmelse, der angår tilsidesættelse af fogdens pålæg til debitor efter en fordring, der er gjort udlæg i. De to situationer bør behandles ens.

Ad § 15

Bestemmelsen, som findes tilsvarende i den danske retsplejelovs §§ 530, 531 og 532, stk. 1, angår fuldbyrdelse af domme m.v., der ikke lyder på udredelse af penge. Den erstatter den gældende

lovs kapitel 7, § 2, stk. 1. Angår kravet fravigelse af fast ejendom eller udlevering af ting, kan fogden direkte medvirke til kravets gennemførelse ved at udsætte den pågældende af ejendommen eller fratage den pågældende tingen. Angår kravet underskrivelsen af et dokument, kan fogden underskrive dokumentet.

Ad § 16

Bestemmelsen, som findes tilsvarende i den danske retsplejelovs §§ 529, 532 og 533, angår krav, der ikke kan gennemføres af fogden som nævnt i § 15. Opfyldelsen af kravet må enten ske ved, at en anden person udfører det, skyldneren skulle udføre, eller ved, at fordringshaverens interesse i kravets opfyldelse omsættes i penge. En sådan omdannelse af kravet bør foretages af retsmyndigheden, og det foreskrives derfor, at fogden i disse tilfælde lader sagen indbringe for kredsretten.

Ad § 17

Bestemmelsen i stk. 1, der svarer til reglerne i den danske retsplejelovs §§ 478, stk. 1, nr. 3, og 536, stk. 1, angår fogdens bistand til gennemførelse af offentlige myndigheders afgørelser i ægteskabsager, det vil sige afgørelser om forældremyndighed og om samkvemsret. Bestemmelser herom træffes i Grønland normalt ved dom og vil i så fald kunne fuldbyrdes i medfør af § 1, stk. 1, nr. 1, men der kan efter § 17 tillige være tale om at fuldbyrde afgørelser truffet af overøvrigheden samt i godkendte sager. Konflikts parter vil i disse tilfælde være forældrene.

Stk. 2, 1. led, der findes tilsvarende i den danske retsplejelovs § 609, stk. 1, angår for det første fogdens bistand til forældre og værger, og der vil konflikts anden part kunne være barnet og andre end forældrene. Stk. 2, 2. led, angår fogdens bistand til tvangsmæssige foranstaltninger vedrørende et barn overfor forældremyndighedens indehaver efter det sociale udvalgs beslutning.

I den danske retsplejelov er der hjemmel til, at fogden kan give tvangsbøder til gennemtvungelse af kravet. Bestemmelse herom fremkom efter en årrække med forekomst af meget alvorlige konflikter og åben strid mellem parterne i fogedretterne. Det har ikke været tilfældet i Grønland.

Fogden kan under alle omstændigheder ligesom i Danmark nægte at medvirke, hvis der er tvist. Fogden kan i stedet indbringe sagen for kredsretten, jfr. forslagens § 22.

F.t.l. vedr. rettens pleje i Grønland

Ad § 18

Bestemmelsen er ny. Den angår fogdens bistand i en række andre tilfælde, hvor de i § 1 omtalte inddrivelsesgrundlag ikke er til stede.

Stk. 1 bestemmer, at fogden kan sætte en lejer ud af lejligheden, hvis lejemålet ophæves på grund af, at lejen ikke betales rettidigt, eller hvis lejemålet er ophørt efter kontrakten. Det er det offentlige, der normalt står som udlejer, men i de seneste år er udleje af private huse dog ikke helt sjælden, og det er specielt denne sidste kategori af lejemål, der har givet anledning til retssager. Selv om restancer med leje er sædvanligt forekommende, er det offentlige meget tilbageholdende med at søge lejeren sat ud af lejligheden og vil i alt fald heller ikke gøre det, uden at der sikres den pågældende med husstand tag over hovedet. Det foreslås i stk. 1, 3. pkt., at fogden kan nægte at efterkomme en begæring om udsættelse, hvis skyldneren eller skyldnerens husstand vil mangle husly, og dermed er der specielt tænkt på tilfælde, hvor rekvirenten er en privat husejer, men det må dog kræves, at skyldnerens forhold i øvrigt taler for at give henstand, det vil f.eks. sige, at det er undskyldeligt, at der ikke er betalt rettidigt, og at der er udsigt til, at restancen kan bringes ud af verden inden for rimelig tid. I øvrigt ligger der en beskyttelse for skyldneren deri, at ikke enhver udeblivelse med lejen vil berettiggelise udlejeren til at ophæve lejemålet. En forsinkelse på få dage kan ikke berettiggelise til ophævelse.

Ad § 19

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 fastlægger den under de almindelige bemærkninger omtalte reform af fogedvæsenet, hvorefter fogedmyndigheden foruden – som hidtil – politiet også er de af kommunalbestyrelserne beskikkede pantefogder.

Der tages forbehold overfor den mulighed, at der i særlig lovgivning kan være indsat specielle inddrivelsesmyndigheder som f.eks. toldfogder i den danske toldlov.

Forretningernes fordeling mellem politiet og pantefogderne skal fastsættes af ministeren for Grønland. Som nævnt i de almindelige bemærkninger er det hensigten, at tvangsfuldbyrdelse af samtlige krav, der kan inddrives ved tilbageholdelse i udbetalinger, skal administreres af kommunerne ved de kommunale pantefogder, medens inddrivelsen i øvrigt forbliver hos politiet, således foruden privates pengekrav ifølge dom eller forlig også tvangsfuldbyrdelsen af andet end pengekrav. Poli-

tiet skal tillige varetage al inddrivelse udenfor den kommunale inddeling.

Det er i bemærkningerne til forslaget § 16 omtalt, at sager efter § 16 skal bringes for retten, hvis der er tale om omsætning af et krav til en pengeydelse eller om at lade en anden udføre et pligtigt arbejde. De spørgsmål, der opstår ved fogedsager efter forslaget §§ 17 og 18, vil ofte kunne give anledning til tvivl, og der vil ofte være tvist mellem parterne, der gør det påkrævet at søge en retslig afgørelse. For så vidt angår tvist i sager udenfor kommunalinddelingen, er landsretten første instans.

Uden for den almindelige fordeling af opgaver mellem de nævnte to fogedmyndigheder er gennemførelsen af tvangssalg af fast ejendom, der er henlagt til landsdommeren, jfr. forslaget § 23 og bekendtgørelse nr. 201 af 3. maj 1978 for Grønland om tvangssalg af fast ejendom m.v.

Ad § 20

Bestemmelsen fastlægger værnetinget. I overensstemmelse med hidtidig praksis foreslås det, at anmodning om tvangsfuldbyrdelse skal indgives der, hvor skyldneren bor eller opholder sig. Har skyldneren ikke bopæl eller opholdssted i Grønland, kan anmodning om tvangsfuldbyrdelse indgives til fogden på det sted, hvor skyldneren har aktiver.

Ad § 21

Bestemmelsen i stk. 1 om politiets bistand til fogden er ny og en følge af, at visse opgaver lægges fra politiet over til andre myndigheder.

Stk. 2 og 3, der også er nye, fastslår forskellige pligter og rettigheder for skyldneren i forbindelse med tvangsfuldbyrdelsen. Hans pligt til at møde for fogden og til om fornødent at give denne adgang til at undersøge, om han har genstande, der er egnede til udlæg, kan gennemtvinges ved politiets hjælp. Hans pligt til at give oplysninger om sine økonomiske forhold kan søges gennemtvunget efter vidnereglerne. Tilsvarende regler findes i den danske retsplejelovs §§ 497, 498 og 517, stk. 1.

Ad § 22

Bestemmelsen, der svarer til den gældende lovs kapitel 7, § 5, fastslår, at indsigelser mod fuldbyrdelsen, der fremsættes af parterne eller en tredje mand, skal forelægges kredsretten. Fogden, hvad enten det er politiet eller pantefogden, kan i øvrigt

selv henvise sagen til kredsretten, hvis han finder, at der er tvivl om grundlaget for fuldbyrdelsen.

Ad § 23.

Bestemmelsen, der indeholder en bemyndigelse for ministeren for Grønland til at give regler om tvangssalg, svarer til den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 5. Bemyndigelsen er benyttet ved bekendtgørelse nr. 201 af 3. maj 1978 for Grønland om tvangssalg af fast ejendom m.v.

Ad § 24

Bestemmelsen, der indeholder en bemyndigelse for ministeren for Grønland til at fastsætte regler om foreløbige retsmidler, arrest og forbud, findes tilsvarende i den gældende lovs kapitel 7, § 6, stk. 8. Bemyndigelsen har endnu ikke været benyttet.

Ad §§ 25-27

Bestemmelserne, der angår fuldbyrdelse af afgørelser i kriminelle sager, svarer til reglerne i den gældende lovs kapitel 7, § 1, stk. 1, nr. 3, og §§ 7-9.

Til nr. 24-27

De hidtidige bestemmelser i lovens kapitel 7, §§ 10-15, foreslås af systematiske grunde udskilt til et

nyt kapitel 8.

Ændringen i nr. 26 er en konsekvens af den foreslåede udbygning af reglerne i kapitel 5 B om efterforskning i kriminelle sager.

Det har været overvejet, hvorvidt der måtte være anledning til at søge bestemmelserne i kapitel 7, §§ 11 og 12, om erstatning for uhjemlet eller uforskyldt anholdelse m.v. ajourført i overensstemmelse med de nye regler i den danske retsplejelovs kapitel 93 a. Da der efter de gældende regler kan ydes erstatning i samme omfang som efter reglerne i den danske retsplejelov, og da reglerne i den grønlandske retsplejelov i det hele er søgt forenklet i forhold til de tilsvarende regler i den danske retsplejelov, har man imidlertid hverken anset det for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at søge bestemmelserne ændret.

Til § 2

Af hensyn til den praktiske gennemførelse af reglerne om fuldbyrdelse af domme m.v. i civile sager foreslås det, at reglerne herom træder i kraft på det tidspunkt, der fastsættes af ministeren for Grønland.

Til §§ 3-5

Bestemmelserne er overgangsregler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. Overalt i loven ændres »underret«, »underretten«, »underrettens«, »underretter« og »underretterne« til henholdsvis: »kredsret«, »kredsretten«, »kredsrettens«, »kredsretter« og »kredsretterne«.

2. Kapitel 1, § 2, affattes således:

»§ 2. Landsretten ledes af en landsdommer, der udnævnes af kongen.

Stk. 2. Landsdommeren fastsætter antallet af domsmænd og suppleanter for disse ved landsretten. Domsmænd og suppleanter vælges af landstinget efter indstilling af landsdommeren. Valget foretages i anden ordinære samling efter nyvalg og gælder for 4 år ad gangen. Indtil nyvalg har fundet sted, fortsætter de tidligere valgte med at fungere.

Stk. 3. Hver sag behandles af landsdommeren som retsformand og to domsmænd.«

§ 2. Landsretten består af en af kongen udnævnt landsdommer som retsformand og to domsmænd.

Stk. 2. Landsrådet vælger straks efter nyvalg to personer til i rådets valgperiode at fungere som faste domsmænd ved landsretten samt seks suppleanter, som ved forfald tiltræder retten som domsmænd i den af landsrådet angivne rækkefølge.

Stk. 3. Genvalg kan finde sted.

3. I kapitel 1, § 5, ændres »Underretskredsenes« til: »Retskredsenes«.

§ 5. Underretskredsenes antal og område fastsættes af ministeren for Grønland.

4. I kapitel 1, § 6, stk. 1 og 3, § 6 a, stk. 1, og § 9, stk. 1, udgår: »efter forhandling med landshøvdingen«.

§ 6. *Stk. 1.* Landsdommeren beskikker en kredsdommer for hver retskreds efter forhandling med landshøvdingen. Beskikkelsen sker for 4 år ad gangen.

Stk. 3. Landsdommeren kan efter forhandling med landshøvdingen bestemme, at to eller flere retskredse skal have fælles kredsdommer eller kredsdommere, og at der i én retskreds beskikkes mere end én kredsdommer.

§ 6 a. *Stk. 1.* For hver retskreds vælges nogle domsmænd og suppleanter for disse. Landsdommeren fastsætter efter forhandling med landshøvdingen det samlede antal domsmænd og suppleanter i retskredsen og det antal, der skal vælges i den enkelte kommune.

§ 9. *Stk. 1.* Landsdommeren kan meddele en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse i udøvelsen af sit hverv, en advarsel, og såfremt der foreligger grov eller gentagen forsømmelse, eller han i øvrigt viser sig uegnet til bestridelse af hvervet, efter forhandling med landshøvdingen fratage ham den meddelte beskikkelse.

5. Kapitel 1, § 8, affattes således:

»§ 8. Lægdommere skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. De bør normalt udpeges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde.«

§ 8. Lægdommere skal opfylde betingelserne for valgret og valgbarhed til de kommunale råd.

Stk. 2. De bør normalt udvælges blandt befolkningen på det sted, hvor retten har sit sæde, således at de mindst muligt hindres i varetagelsen af deres øvrige virksomhed.

6. I kapitel 1, § 12, stk. 1, ændres »de kommunale råd« til: »kommunalbestyrelsen«.

§ 12. *Stk. 1.* Enhver, der har valget til de kommunale råd, er pligtig at modtage besikelse som dommer.

7. Kapitel 1, § 18, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Politimesteren beskikker kommunefogder, der bistår politiet i udøvelsen af den stedlige politimyndighed.«

§ 18. *Stk. 3.* Kommunefogederne bistår politiet i udøvelsen af den stedlige politimyndighed. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

8. I kapitel 3, § 5 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»I et sådant retsmøde kan retsformanden træffe bestemmelse om eventuel bevisførelse og om sagens videre behandling.«

§ 5 a. *Stk. 1.* Hvis retsformanden skønner, at der er trang dertil, kan han indkalde parterne til forberedende retsmøde, hvori domsmænd ikke medvirker.

9. Kapitel 3, § 10, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Begæringen må dog fremsættes senest 1 år efter retsmødets afholdelse.«

§ 10. *Stk. 4.* Fremmes sagen, uden at sagsøgeren har givet møde, kan den dog senere på hans begæring efter retsformandens bestemmelse genoptages, såfremt han godtgør, at han har haft lovligt forfald, og han snarest muligt efter at være blevet i stand til at møde i retten fremsætter sådan begæring. Begæringen må dog fremsættes senest ti måneder efter retsmødets afholdelse.

10. Kapitel 3, § 11, affattes således:

»§ 11. Udebliver den lovligt stævnedede sagsøgte fra det berammede retsmøde, uden at det foreligger oplyst, at sagsøgte har haft lovligt forfald, eller afgiver sagsøgte ikke svar i sagen inden en frist, der er fastsat af kredsdommeren, kan kredsdommeren helt eller delvist afsige dom efter sagsøgerens påstand

eller bestemme, at sagen skal viderebehandles.

Stk. 2. Den, der er dømt som udebleven eller uden at have svaret, kan kræve sagen genoptaget inden 4 uger fra dommens forkyndelse. Retsformanden kan undtagelsesvis bestemme, at sagen genoptages, hvis anmodning indgives senere, men inden 1 år efter afsigelsen. Retsformandens afgørelse kan indbringes for landsdommeren.

Stk. 3. Udebliver den, der har krævet sagen genoptaget, kan retsformanden afvise genoptagelsen ved dom.«

§ 11. Udebliver den lovligt stævnedede sagsøgte fra det berammede retsmøde, uden at det foreligger oplyst, at han har haft lovligt forfald, er dette *ikke* til hinder for sagens videre behandling og pådømmelse.

Stk. 2. Såfremt sagsøgte i så fald ved dommen tilpligtes helt eller delvis at efterkomme den af sagsøgeren nedlagte påstand, vil sagen dog på hans begæring efter retsformandens bestemmelse kunne genoptages, såfremt han over for retsformanden godtgør, at han har haft lovligt forfald, og han snarest muligt efter at være blevet i stand til at møde i retten fremsætter sådan begæring.

Stk. 3. Tilladelse til genoptagelse bør dog kun meddeles, såfremt han over for retsformanden fremsætter indsigelser, der kan være af betydning ved bedømmelsen af sagen.

Stk. 4. Begæring om genoptagelse må fremsættes snarest muligt og senest ti måneder efter retsmødets afholdelse.

11. Kapitel 5, § 4, stk. 2, ophæves.

§ 4. *Stk. 2.* For så vidt angår Nord- og Østgrønland kan straffesager mod personer, der står under de danske love, jævnfør § 40 i lov nr. 134 af 18. april 1925 om Grønlands Styrelse, efter landsdommerens bestemmelse henvises til behandling ved dansk domstol, såfremt forudsætningerne for anvendelse af straf i Grønland ikke skønnes at være til stede.

12. I kapitel 5 indsættes efter § 9:

»§ 9 a. På politiets begæring kan kredsdommeren beslutte at pålægge Grønlands Televæsen og Grønlands Postvæsen at tilbageholde telegrammer, breve og andre forsendelser til eller fra sigtede, når omstændighederne, herunder forbrudens art, gør det

sandsynligt, at indholdet bør beslaglægges. Det tilbageholdte udleveres til retten.

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan politiet pålægge televæsenet og postvæsenet at tilbageholde sådanne forsendelser, indtil kredsdommerens beslutning foreligger, dog ikke for et længere tidsrum end tre dage.

§ 9 b. Kredsdommeren kan på politiets begæring beslutte, at der af Grønlands Televæsen skal gives politiet adgang til aflytning af telefonsamtaler til og fra bestemte telefoner inden for et nærmere angivet tidsrum, når der

- 1) er påviselig grund til at antage, at der over dem gives meddelelser fra eller til nogen, der mistænkes for en af de lovovertrædelser, der er nævnt i kriminallovens kapitel 5, 6, 11 eller 13, eller §§ 16, 18, 19, 57, 66, 67, 70 eller § 72, når tyveriet er udført ved anvendelse af vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse heraf, eller for en grov overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, og det
- 2) må antages, at aflytning vil være af væsentlig betydning for lovovertrædelsens opklaring.

Stk. 2. Når betingelserne for aflytning i medfør af stk. 1 er til stede, kan politiet, såfremt der er øjensynlig fare for, at øjemedet ville forspildes, dersom kredsdommerens beslutning skulle afventes, foretage aflytning uden forudgående beslutning af kredsdommeren, dog kun når mistanken vedrører en lovovertrædelse som nævnt i kriminallovens §§ 11, 12, 13, stk. 1, og 14, stk. 1, eller som i øvrigt medfører fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Stk. 3. Meddelelse om aflytning uden kredsdommerens beslutning skal af politiet indgives til retten samtidig med aflytningens begyndelse, eventuelt ledsaget af begæring om tilladelse til dens fortsættelse. Kredsdommeren afgør snarest, om aflytning kan godkendes og eventuelt, om fortsat aflytning kan tillades samt i bekræftende fald for hvilket tidsrum, og giver politiet meddelelse herom.

Stk. 4. Aflytningen foretages af politiet.

Stk. 5. Optegnelser om eller anden gengivelse af aflyttede samtalers indhold skal tilintetgøres, så snart det er fastslået, at de ikke er af betydning for efterforskningen.

Stk. 6. Har aflytning af samtaler fra en telefon i privat eje fundet sted, skal kredsdommeren give telefonens indehaver meddelelse herom, når det kan ske uden skade for undersøgelsen, og omstændighederne i øvrigt ikke taler herimod.

§ 9 c. Kredsdommeren kan endvidere beslutte, at Grønlands Televæsen skal meddele politiet oplysninger om, hvilke telefoner der i et bestemt tidsrum sættes eller har været sat i forbindelse med en bestemt telefon, når

- 1) der er påviselig grund til at antage, at de ønskede oplysninger vil være af betydning for opklaring af en af de i § 9 b, stk. 1, nævnte lovovertrædelser, eller
- 2) det skønnes sandsynligt, at opklaring af en lovovertrædelse kun vil være mulig gennem de ønskede oplysninger, og foranstaltningen står i rimeligt forhold til lovovertrædelsens karakter, eller
- 3) det må antages, at det kun ved hjælp af de ønskede oplysninger er muligt at finde frem til den, der gør sig skyldig i gentagne fredskrænkelser som nævnt i kriminallovens § 68, stk. 2.

Stk. 2. I påtrængende tilfælde kan politiet uden forudgående beslutning af kredsdommeren træffe bestemmelse som i stk. 1 nævnt. § 9 b, stk. 3, finder da tilsvarende anvendelse.

§ 9 d. Reglerne i § 9 b, stk. 1 og 5, finder tilsvarende anvendelse på politiets adgang til ved hjælp af et apparat hemmeligt at aflytte eller optage sådanne udtalelser, samtaler og forhandlinger, som nævnes i kriminallovens § 68, stk. 1, nr. 3.«

13. Kapitel 5, §§ 13–18, ophæves og i stedet indsættes:

»§ 13. Politiet kan anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for en lovovertrædelse, såfremt anholdelse må anses for påkrævet for at hindre yderligere overtrædelser, for at sikre personens foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre personens samkvem med andre.

Stk. 2. Samme beføjelse har enhver, der træffer nogen under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af en lovovertrædelse. Den anholdte skal snarest muligt overgives

til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen.

Stk. 3. Finder opløb sted, hvorunder der øves eller trues med vold på person eller gods, eller er slagsmål, hvori flere har deltaget, resulteret i drab eller betydelig legemsbeskadigelse, og den eller de skyldige ikke med sikkerhed kan udpeges, kan politiet anholde enhver, der er tilstede, og som kan mistænkes for strafbar deltagelse.

Stk. 4. Anholdelse må ikke foretages, hvis frihedsberøvelse efter sagens art eller omstændighederne i øvrigt ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 5. Efter politiets begæring kan beslutning om anholdelse træffes af retten.

§ 14. Den, der med rimelig grund mistænkes for overtrædelse af bestemmelser, som er fastsat i en dom til forsorg eller i en afgørelse om prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller betinget benådning, kan anholdes af politiet, såfremt det er nødvendigt på denne måde at sikre mistænktens foreløbige tilstedeværelse.

Stk. 2. Det samme gælder ved tilsidesættelse af forskrifter, der er meddelt i forbindelse med vilkår i en betinget dom om børne- og ungdomsforsorg eller forholdsregler, der er fastsat i medfør af § 18 b.

§ 15. Anholdelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Politiet kan foretage ransagning af den anholdtes person. I det omfang, det findes påkrævet, kan genstande i den anholdtes besiddelse tages i forvaring.

Stk. 2. Politiet skal snarest muligt gøre den anholdte bekendt med sigtelsen og tidspunktet for anholdelsen. Af rapporten skal fremgå, at denne regel er iagttaget.

§ 16. Enhver, der anholdes, skal løslades, så snart begrundelsen for anholdelse ikke længere er til stede. Tidspunktet for løsladelsen skal fremgå af rapporten.

Stk. 2. Inden 24 timer efter anholdelsen skal den anholdte, der ikke forinden er løsladt, fremstilles for kredsdommeren. Tidspunktet for anholdelsen og for fremstillingen i retten anføres i retsbogen.

Stk. 3. Kan retten på grund af kredsdommerens fravær ikke sættes inden for denne frist, eller kan sigtede, når denne er pågrebet

uden for det sted, hvor retten har sit sæde, ikke bringes til stede inden fristens udløb, skal fremstilling ske snarest muligt og senest 24 timer efter, at hindringen for fremstillingen er bortfaldet. Retsbogen tilføres oplysning om de forhold, der har hindret den rettidige fremstilling. Anholdelsen kan dog ikke opretholdes udover 24 timer fra dens iværksættelse, medmindre betingelserne for tilbageholdelse, jfr. §§ 18 og 18 a, er til stede.

§ 17. I retsmødet skal anholdte afhøres om sigtelsen og have lejlighed til at udtale sig. Det vigtigste af den afgivne forklaring tilføres retsbogen.

Stk. 2. Kredsdommeren beslutter på begæring af politiet, om sigtede skal tilbageholdes, jfr. §§ 18 og 18 a. Besluttes tilbageholdelse, anføres i retsbogen de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå beslutningen støttes.

§ 18. En sigtet kan tilbageholdes, når der er begrundet mistanke om, at sigtede har begået en grov lovovertrædelse eller en række ikke tidligere pådømte lovovertrædelser, der efter loven kan medføre idømmelse af frihedsberøvelse, og

- 1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller
- 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at sigtede på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller
- 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Stk. 2. En sigtet kan endvidere tilbageholdes, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at sigtede har begået en lovovertrædelse af en sådan særlig grovhed, at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Stk. 3. Tilbageholdelse kan ikke anvendes, hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.

§ 18 a. Er der begrundet mistanke om, at en person har overtrådt bestemmelser, som er fastsat i en dom til forsorg, i en betinget dom med vilkår om børne- og ungdomsforsorg eller i en afgørelse om prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller betinget benådning, kan personen tilbageholdes, hvis kredsdommeren finder, at overtrædelsen er af en sådan beskaffenhed, at der er spørgsmål om anbringelse i hjem, institution eller hospital eller indsættelse i anstalt.

§ 18 b. Er betingelserne for tilbageholdelse til stede, men kan tilbageholdelsens øjemed opnås ved mindre indgribende forholdsregler, skal kredsdommeren træffe beslutning herom. Kredsdommeren kan herunder beslutte, at sigtede skal sættes under tilsyn af pålidelige personer, forældre eller andre.

§ 18 c. Besluttes tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, fastsætter kredsdommeren en frist, inden hvilken sagen på ny skal forelægges for kredsdommeren, medmindre sigtede forinden er sat på fri fod. Fristen skal være så kort som mulig, og den må ikke overstige 4 uger. Kredsdommeren kan forlænge fristen, men højst med 4 uger ad gangen. Sigtede skal gøres bekendt med adgangen til at indbringe en beslutning om tilbageholdelse eller en forholdsregel, der træder i stedet derfor, for landsdommeren, jfr. kap. 6, § 22 a.

Stk. 2. Beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan af kredsdommeren til enhver tid omgøres.

§ 18 d. Den tilbageholdte må ikke holdes afsondret fra andre mennesker eller i øvrigt undergives indskrænkninger i videre omfang, end hensynet til sikringen af tilbageholdelsens formål eller opretholdelse af orden og sikkerhed i anstalten gør det nødvendigt.

Stk. 2. Klager over behandlingen under tilbageholdelsen kan indgives til kredsdommeren.

§ 18 e. Når betingelserne for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, ikke længere er til stede, skal tilbageholdelsen eller de nævnte forholdsregler opheves, om fornødent ved kredsdommerens

beslutning. Kredsdommeren kan træffe beslutningen uden begæring.

Stk. 2. Finder kredsdommeren, at undersøgelsen ikke fremmes med tilstrækkelig hurtighed, og at fortsat tilbageholdelse eller anden forholdsregel ikke er rimelig, skal kredsdommeren opheve den. *Stk. 1, 2. pkt.,* finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Beslutning om tilbageholdelse eller andre forholdsregler har kun virkning indtil dommen.

Stk. 4. Efter dommen beslutter kredsdommeren på begæring af politiet, om tiltalte skal tilbageholdes, eller om der skal træffes forholdsregler, der træder i stedet derfor, under en eventuel anke eller indtil dommens iværksættelse. Finder kredsdommeren ikke grundlag for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan kredsdommeren dog på anklagemyndighedens begæring træffe beslutning om tilbageholdelse eller de nævnte forholdsregler, indtil Grønlands landsret har afgjort spørgsmålet herom. En beslutning som nævnt i 2. pkt. kan kun træffes, hvis tiltalte har været tilbageholdt, eller der har været truffet forholdsregler, der træder i stedet derfor, indtil dommen.

Stk. 5. Hvis dommen er anket, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, af landsretten.

Stk. 6. Ved beslutning om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, efter *stk. 4 og 5* finder reglerne i §§ 17, *stk. 2, 2. pkt., 18, 18 b og 18 c,* tilsvarende anvendelse.

§ 18 f. Der skal tilvejebringes sådanne oplysninger om sigtedes personlige forhold, som må antages at være af betydning for afgørelsen af, hvilken foranstaltning der skal anvendes over for sigtede.

Stk. 2. Sigtede skal underkastes mentalundersøgelse, når dette findes at være af betydning for sagens afgørelse, og den med undersøgelsen forbundne ulempe eller bekostning ikke står i misforhold til sagens betydning. Hvis sigtede ikke udtrykkeligt samtykker i undersøgelsen, kan denne kun finde sted efter kredsdommerens beslutning. Er sigtede tilbageholdt, kan sigtede ikke mentalundersøges uden kredsdommerens beslutning. Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital i eller uden

for Grønland eller anden tilsvarende institution; træffer kredsdommeren beslutning herom. Sker mentalundersøgelsen under tilbageholdelse eller ved indlæggelse på hospital eller lignende, fastsætter kredsdommeren en frist for frihedsberøvelsens varighed. Fristen kan ikke overstige 3 måneder. Den kan om fornødent forlænges med ikke over 4 uger ad gangen.

Stk. 3. Såfremt sigtede ikke samtykker i, at der søges tilvejebragt oplysninger om sigtedes personlige forhold ved henvendelse til sigtedes pårørende eller andre privatpersoner, kan dette kun ske, hvis kredsdommeren finder det af væsentlig betydning for sagens afgørelse og træffer beslutning herom.«

§ 13. Politiet kan foretage anholdelse af en person, der med føje sigtes for en forbrydelse, der kan medføre idømmelse af frihedsberøvelse, og der er særlig grund til at frygte,

- a) at sigtede kan og vil unddrage sig ansvaret ved at flygte, eller
- b) at han, hvis han lades på fri fod, vil gentage eller fortsætte sin forbryderiske virksomhed eller
- c) at han vil bestræbe sig for at modvirke undersøgelsen ved at fjerne gerningens spor eller påvirke medsigtede eller vidner til at afgive urigtig forklaring eller på anden lignende måde.

Stk. 2. Endvidere kan anholdelse foretages af en person, der truer med at angribe en anden persons liv, helbred eller velfærd eller betydelige formueværdier, når der er fare for, at truslen vil blive iværksat.

Stk. 3. Anholdelse bør dog undlades, såfremt fornøden sikkerhed skønnes at kunne opnås på anden måde, f.eks. derved, at pågældende sættes under tilsyn af pålidelige personer, forældre eller andre.

§ 14. Enhver, der anholdes, skal, medmindre han forinden løslades, inden 24 timer fra pågribelsen fremstilles for kredsdommeren.

Stk. 2. Kan retten på grund af kredsdommerens fravær ikke sættes inden for denne frist, eller kan sigtede, når han er pågrebet uden for det sted, hvor retten har sit sæde, ikke bringes til stede i retten inden fristens udløb, skal fremstilling ske snarest muligt og senest 24 timer efter, at hindringen for fremstillingen er bortfaldet. Ligeledes bør sigtede, når anholdelsen er sket uden for rettens hjemsted, uden unødigt ophold befordres dertil. Vedkommende kommunefoged er forpligtet til, såfremt det viser sig påkrævet, at

yde politiet bistand ved anholdelsen og transporten.

Stk. 3. Er andre foranstaltninger trådt i stedet for anholdelse, jfr. § 13, stk. 3, skal skriftlig indberetning herom snarest afgives af politiet til kredsdommeren, der kan træffe beslutning om foranstaltningernes bortfald eller begrænsning til et bestemt tidsrum.

§ 15. Ved fremstillingen i retten tilføres der retsbogen oplysning om tidspunktet for anholdelsen og tidspunktet for fremstillingen og, såfremt denne ikke er sket inden 24 timer, oplysning om de forhold, der har hindret den rettidige fremstilling.

Stk. 2. I retsmødet skal anholdte afhøres om sigtelsen. Der foretages tilførsel til retsbogen om det vigtigste af den afgivne forklaring og om de grunde, hvorpå politiet støtter påstanden om tilbageholdelse.

§ 16. Kredsdommeren afgør, om sigtede skal løslades, eller om han bør tilbageholdes, hvilket kun kan ske under de i § 13 angivne betingelser. Om sin beslutning foretager han tilførsel til retsbogen. Besluttet tilbageholdelse, fastsætter han en frist, inden hvilken sagen på ny vil være at forelægge kredsdommeren, medmindre sigtede forinden er sat på fri fod.

Stk. 2. Beslutning om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan af kredsdommeren til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Klager over behandlingen under tilbageholdelsen kan indgives til kredsdommeren.

§ 17. Tilbageholdelsen skal, selvom den af kredsdommeren fastsatte frist ikke er udløbet, ophæves, når de grunde, hvorpå den støttedes, bortfalder, medmindre der er fremkommet nye sigtelser, der giver grundlag for fortsat tilbageholdelse, jfr. § 13. Kredsdommeren kan også uden begæring træffe bestemmelse om ophævelsen.

Stk. 2. Tilbageholdelsen bør endvidere ophæves, når en dom, der idømmer frihedsberøvelse, påankes, eller politiet eller domfældte udbeder sig betænkningstid, og fortsat tilbageholdelse indtil ankesagens slutning ville stå i åbenbart misforhold til de foranstaltninger, der er eller kan ventes truffet beslutning om ved dom.

Stk. 3. Træffes der samtidig med domsafsigelsen beslutning om tilbageholdelse af domfældte, fastsættes der af retten en frist, inden hvilken domfældte skal løslades eller sagen indbringes for landsretten. Ankes dommen ikke inden ankefristens udløb, eller frafaldes anke, hensættes domfældte straks til

afsoning, der i så fald regnes påbegyndt fra datoen for domsafsigelsen.

§ 18. Er der tvivl om en sigtets tilregnelighed, kan retten bestemme, at sigtede skal underkastes lægelig undersøgelse, eventuelt i forbindelse med indlæggelse på et sygehus eller et sindssygehospital.

14. Kapitel 5, § 19, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Politiet kan træffe beslutning om henlæggelse ikke alene i tilfælde, hvor der ikke skønnes at være grundlag for tiltale på grund af bevisets stilling, men også i tilfælde, hvor det på grund af det udviste forholds ringe betydning findes rimeligt at unnlade tiltale samt i de tilfælde, der er nævnt i kriminallovens §§ 4 b og 89, hvor ingen eller kun en ubetydelig foranstaltning kan ventes idømt.«

§ 19. *Stk. 2.* Politiet kan træffe beslutning om henlæggelse ikke alene i tilfælde, hvor der ikke skønnes at være grundlag for tiltale på grund af bevisets stilling, men også i tilfælde, hvor det på grund af det udviste forholds ringe betydning findes rimeligt at unnlade tiltale. Der skal i så fald tilgå sigtede og den eventuelle anmelder meddelelse om den truffe beslutning.

15. I kapitel 5, § 19, stk. 3, 2. pkt., ændres »1 år« til: »6 måneder«.

§ 19. *Stk. 3.* Politiets beslutning om rejning eller unnladelse af tiltale binder ikke rigsadvokaten eller justitsministeren. Går beslutningen ud på at unnlade tiltale, kan omgørelse dog kun finde sted, såfremt meddelelse herom forkyndes for sigtede senest 1 år efter, at der er tilgået ham underretning om tiltalefrafaldet.

16. Kapitel 5, § 20, affattes således:

»§ 20. Tiltale rejses ved et af politiet udfærdiget og underskrevet anklageskrift, der indleveres til retten. Samtidig underrettes tiltalte om anklageskriftet.

Stk. 2. Retten berammer domsforhandling. Anklageskriftet skal forkyndes senest i forbindelse med forkyndelsen af tilsigelse til domsforhandling.«

§ 20. Tiltale rejses ved et af politiet ud-

færdiget og underskrevet anklageskrift, der forkyndes for tiltalte og indleveres til kredsdommeren.

17. Kapitel 6, § 1, stk. 2 og 3, ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Den sagsøgte, der er dømt som udeblevet eller uden at have svaret, jfr. kapitel 3, § 11, kan kun anke dommen under påberøbelse af fejl ved sagsbehandlingen, der skønnes at kunne være af betydning for sagens udfald.

Stk. 3. Beslutninger, der træffes af retten under sagens behandling, kan ikke indbringes for højere ret.

Stk. 4. Bestemmelser om udredning af sagsomkostninger eller om idømmelse af rettergangs bøder kan dog indbringes særskilt for landsdommeren.«

§ 1. *Stk. 2.* Derimod kan beslutninger, der træffes af retten under sagens behandling, ikke indbringes for højere ret.

Stk. 3. Bestemmelser om udredning af sagsomkostninger eller om idømmelse af rettergangs bøder kan dog indbringes særskilt for landsdommeren.

18. I kapitel 6, § 11, stk. 1, ændres »underretsbehandling« til: »behandling ved kredsretten«.

§ 11. *Stk. 1.* I øvrigt finder de for underretsbehandling gældende regler tilsvarende anvendelse med de af forholdets natur følgende ændringer.

19. I kapitel 6, § 14, stk. 2, ændres »§ 1, stk. 2 og 3« til: »§ 1, stk. 3 og 4«.

§ 14. *Stk. 2.* § 1, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

20. I kapitel 6, § 19, ændres »kapitel 5, § 17« til: »kapitel 5, § 18 e, stk. 4«.

§ 19. Har underretten samtidig med domsafsigelsen truffet bestemmelse om tilbageholdelse af tiltalte eller om andre forholdsregler over for ham, jfr. kapitel 5, § 17, tager landsdommeren straks ved sagens modtagelse stilling til, om den truffe forholdsregel skal opretholdes under ankesagens behand-

ling. Bestemmelse om dens opretholdelse kan til enhver tid ændres.

21. Kapitel 6, § 22 a, stk. 1, affattes således:

»Kredsdommerens beslutning om beslaglæggelse, tilbageholdelse af forsendelser, aflytning af telefonsamtaler m.m., ransagning samt tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, kan af anklagemyndigheden eller den sigtede særskilt indbringes for landsdommeren.«

§ 22 a. *Stk. 1.* En af en kredsdommer truffet beslutning om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, jfr. kapitel 5, § 16, kan af anklagemyndigheden eller den sigtede særskilt indbringes for landsdommeren.

22. I kapitel 7 ændres overskriften »Fuldbyrdelse af domme. Ikrafttræden m.v.« til: »Fuldbyrdelse af domme m.v.«, og overskrifterne »A. Fuldbyrdelse af domme« og »1. Civile sager« ændres til: »A. Civile sager«.

Fuldbyrdelse af domme. Ikrafttræden m.v.

A. Fuldbyrdelse af domme

1. Civile sager

23. I kapitel 7 ophæves §§ 1-9 og i stedet indsættes:

»§ 1. Tvangsfuldbyrdelse kan ske på følgende grundlag:

- 1) Domme, kendelser og beslutninger afsagt eller truffet af grønlandske domstole eller af andre grønlandske myndigheder, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes.
- 2) Forlig indgået for de under nr. 1 nævnte myndigheder samt forlig indgået under vilkårsforhandling i henhold til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.
- 3) Domme, kendelser og beslutninger afsagt eller truffet af danske domstole eller af andre danske myndigheder, hvis afgørelser kan tvangsfuldbyrdes i Danmark, og forlig indgået for de pågældende myndigheder.
- 4) Pantebreve, for så vidt angår ejerpantebreve og skadesløsbreve dog kun, når gæl-

dens størrelse og forfaldstidens indtræden er erkendt af skyldneren eller klart fremgår af omstændighederne.

Stk. 2. Tvangsfuldbyrdelse kan endvidere ske for følgende fordringer:

- 1) Krav på tilbagebetaling af lån eller renter af lån ydet af det offentlige mod sikkerhed i fast ejendom eller løsøre.
- 2) Det offentliges krav på betaling af leje af husrum samt betaling af varme, el, vand og renovation leveret til det lejede.
- 3) Skatter til det offentlige i henhold til den grønlandske lovgivning.
- 4) Krav på betaling af underholdsbidrag, der er fastsat ved grønlandsk øvrighedsresolution.
- 5) Bidragskrav, der er fastsat ved dansk øvrighedsresolution, samt skatte- og afgifts-krav, der kan tvangsfuldbyrdes i Danmark.
- 6) Erstatningsbeløb efter § 14.

Stk. 3. Landsdommeren kan godkende, at andre krav, der i Danmark kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse, skal kunne indrives.

§ 2. Domme kan fuldbyrdes, når ankefristen, jfr. kapitel 6, § 5, stk. 1, og § 12, stk. 1, er udløbet, uden at anke har fundet sted, medmindre der i dommen er truffet særlig bestemmelse om kortere eller længere fuldbyrdelsesfrist.

Stk. 2. Ankes dommen efter fuldbyrdelsesfristens udløb, kan landsdommeren træffe bestemmelse om fuldbyrdelsens udsættelse.

§ 3. Kendelser og beslutninger kan fuldbyrdes straks, medmindre andet er bestemt i kendelsen eller beslutningen.

§ 4. De forlig, der er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2, kan fuldbyrdes, når kravet er forfaldet, medmindre andet er bestemt i forliget.

§ 5. Fristen for fuldbyrdelse på grundlag af de pantebreve, der er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 4, er 14 dage efter den dag, da ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i pantebrevet. Kortere fuldbyrdelsesfrist end 4 hverdage kan dog ikke aftales.

Udlæg

§ 6. Tvangsfuldbyrdelse af pengekrav kan ske ved udlæg i skyldnerens formue.

Stk. 2. Fogden kan således:

- 1) Indsætte fordringshaver i rådigheden over penge, der tilhører skyldneren,
- 2) indsætte fordringshaver i skyldnerens tilgodehavender, herunder forfalden arbejds løn,
- 3) foretage udlæg i fast ejendom med henblik på tvangssalg,
- 4) foretage udlæg i løsøre og andre aktiver med henblik på tvangssalg og på begæring fratage skyldneren rådighed over det udlagte. Salget kan tidligst ske 4 uger efter udlægget.

Stk. 3. Rækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv afgøres af tidspunktet for indgivelse af anmodning om udlæg, jfr. dog stk. 4, medmindre fortrinsret i det udlagte for et eller flere af kravene bevirker en anden prioritetsorden. Anmodninger, der indkommer samme dag, stilles dog lige.

Stk. 4. Foretages udlæg i samme aktiv af forskellige fogedmyndigheder, regnes udlæggets plads i rækkefølgen efter tidspunktet for udlæggets foretagelse.

Stk. 5. Reglerne i stk. 3 og 4 gælder ikke i det omfang, andet følger af lovgivning om registrering af rettigheder over fast ejendom, skibe og luftfartøjer.

§ 7. Fordringshaver indsættes i et tilgodehavende, der er knyttet til et omsætningsgælds brev ved, at omsætningsgælds brevet overgives til fordringshaveren eller tages i bevaring af fogden. Ved andre tilgodehavender sker indsættelsen ved, at der meddeles skyldneren ifølge tilgodehavendet pålæg om at betale tilgodehavendet helt eller delvist til fordringshaveren.

§ 8. Der må ikke fratages skyldneren midler, der skønnes at være nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskedent levofod for skyldneren og skyldnerens husstand.

Stk. 2. Ved udlæg i løsøre kan fogden bestemme, at det udlagte ikke må fratages skyldneren, så længe denne overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogden og tiltrådt af skyldneren. Afdragsordningens varighed kan ikke overstige 1 år, medmindre fordringshaveren samtykker.

Stk. 3. Fogden kan bestemme, at udlæg i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller skyldnerens husstand, ikke giver ret til at sætte ejendommen til tvangssalg, så længe skyldneren overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogden og tiltrådt af skyldneren.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 gælder ikke ved udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte.

§ 9. Når der foreligger begæring om tvangssalg af fast ejendom, skal skyldneren og eventuelle brugere give de i salget interesserede adgang til at besigtige ejendommen. Fogden kan beskikke en person til at føre tilsyn med og forevise ejendommen.

§ 10. Bor skyldneren i en fast ejendom, der søges solgt ved tvangssalg, kan fogden indrømme skyldneren ret til at blive boende i ejendommen et passende tidsrum, dog ikke over 9 måneder fra salgsvilkårenes fastsættelse. Fogden fastsætter den leje, skyldneren skal betale.

§ 11. Rettigheder over ejendommen, der ikke opnår dækning ved tvangssalget, bortfalder, når køberen har opfyldt salgsvilkårene.

Stk. 2. Gør en pant- eller udlægshaver, der ved tvangssalget har overtaget ejendommen til en pris, som ikke gav fuld dækning, sit restkrav gældende som personlig fordring mod skyldneren eller andre, kan retten ned sætte fordringen i det omfang, det ved senere salg af ejendommen eller på anden måde godtgøres, at overtagessummen stod i misforhold til ejendommens værdi på overtagelestidspunktet.

Tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger

§ 12. I de tilfælde, der er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, 2, 4, 5 og 6 kan fuldbyrdelse endvidere ske ved tilbageholdelse i udbetaling af penge, der tilkommer skyldneren. Tilbageholdelse kan finde sted i alle udbetalinger, herunder udbetaling af arbejds løn og af tilgodehavende for salg af produkter.

Stk. 2. Der kan i intet tilfælde ske en tilbageholdelse af mere end en tredjedel af det, der tilkommer skyldneren, efter at kildekat er fradraget.

Stk. 3. Skal der foretages tilbageholdelse for flere krav, fordeles tilbageholdte beløb efter fogdens nærmere bestemmelse. Privates krav på underholdsbidrag skal først fyldestgøres. Ved fordelingen iøvrigt kan fogden beslutte, at krav, der har afgørende betydning for skyldneren eller skyldnerens husstands eksistensgrundlag, først og fremmest skal fyldestgøres.

Stk. 4. Om tilbageholdelse for og fyldestgørelse af grønlandske skattekrav gælder bestemmelserne i den særlige lovgivning herom.

§ 13. Retten til at kræve underholdsbidrag inddrevet ved tilbageholdelse bortfalder, hvis begæring herom eller om forskudsvis udbetaling af et bidrag efter de regler, der gælder herom, ikke fremsættes inden et år efter bidragets forfaldstid.

Stk. 2. Tilbageholdelse kan ikke ske for krav, der har været forfaldet i mere end 5 år.

§ 14. Den, der har modtaget pålæg om tilbageholdelse, er erstatningspligtig, såfremt pålægget ikke efterkommes. Erstatningsbeløb kan inddrives efter reglerne i dette kapitel, jfr. § 1, stk. 2, nr. 6.

Tvangsfuldbyrdelse af andet end pengekrav

§ 15. Påhviler det nogen at fravige fast ejendom eller at udlevere bestemte ting, skal fogden på begæring så vidt muligt fremtvinge forpligtelsens efterlevelse ved den forpligtedes udsættelse eller ved at fratage den forpligtede tingen. Påhviler det nogen at underskrive et dokument, kan fogden på begæring underskrive dokumentet.

§ 16. Er der pålagt nogen en anden ydelse end penge, og kan fogden ikke gennemføre kravet efter reglerne i § 15, indbringes sagen af fogden for kredsretten. Retten kan enten ansætte den berettigedes interesse i opfyldelsen i penge eller tillade, at den berettigede udfører det, den forpligtede skal foretage, eller lader det udføre.

Stk. 2. Det beløb, som ifølge rettens afgørelse efter stk. 1 tilkommer den berettigede, kan inddrives ved udlæg.

§ 17. Fogden fuldbyrder på begæring bestemmelser om forældremyndighed eller udøvelse af samkvemsret, der er truffet ved dom eller godkendt af retten eller af overøvrigheden. Fuldbyrdelse kan ikke ske, dersom barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare.

Stk. 2. Fogden yder på begæring bistand til håndhævelse af forældremyndighed og værgemyndighed samt til håndhævelse af det sociale udvalgs beslutninger vedrørende børns ophold. Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 18. Fogden kan, når et lejemål ophæves på grund af lejerens ikke rettidige betaling af lejen, udsætte lejeren af det lejede. Det samme gælder ved lejemålets ophør ifølge kontrakten. Fogden kan dog nægte at efterkomme begæring om udsættelse, hvis skyldneren eller skyldnerens husstand derved kommer til at stå uden bolig, og forholdene i øvrigt taler imod at fremme sagen.

Fogedmyndigheden

§ 19. Fogedmyndigheden er politiet og de pantefogder, der er beskikket af kommunalbestyrelserne, medmindre andet er bestemt.

Stk. 2. Politimesteren kan meddele andre personer end polititjenestemænd bemyndigelse til at udføre de fogedforretninger, der skal udføres af politiet.

Stk. 3. Forretningernes fordeling mellem de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, bestemmes af ministeren for Grønland.

Fremgangsmåden

§ 20. Anmodning om tvangsfuldbyrdelse indgives til fogden på det sted, hvor skyldneren bor eller opholder sig. Har skyldneren ikke bopæl eller opholdssted i Grønland, indgives anmodning om tvangsfuldbyrdelse til fogden på det sted, hvor skyldneren har aktiver.

§ 21. Gennemføres tvangsfuldbyrdelse af andre end politiet, er politiet på forlangende

pligtig at yde fogden fornøden bistand til forretningernes udførelse.

Stk. 2. Skyldneren er pligtig at give oplysninger om sine økonomiske forhold og efter tilsigelse pligtig at give møde for fogden. Udebliver en skyldner, der er lovligt tilsagt, uden at have lovligt forfald, finder kapitel 2, § 20, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Skyldneren har ret til at påvise genstande, skyldneren ønsker gjort udlæg i. Påviser skyldneren ikke genstande, der er egnet til udlæg, kan fogden undersøge, om der i skyldnerens bolig eller på skyldnerens person findes sådanne genstande.

§ 22. Fremsætter nogen af parterne eller en tredjemand indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen, som ikke umiddelbart kan afvises, eller finder fogden, at der hersker tvivl om grundlaget for tvangsfuldbyrdelsen, som gør det betænkeligt at foretage denne, nægter fogden at efterkomme begæringen og indbringer sagen for kredsretten. Sagen behandles efter reglerne i kapitel 3.

§ 23. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om tvangssalg, herunder at tvangssalg af fast ejendom m.m. kan ske ved landsdommeren.

Stk. 2. Ministeren for Grønland kan bestemme, at der kan ske offentlig indkaldelse af ukendte, uregistrerede rettigheder over fast ejendom med den virkning, at rettigheder, der ikke er gjort gældende inden tvangssalget af ejendommen, fortabes.

B. Foreløbige retsmidler

§ 24. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om foreløbige retsmidler.

C. Kriminelle sager

§ 25. Politiet drager omsorg for fuldbyrdelse af domme i kriminelle sager og af vedtagelser af bøde eller konfiskation.

Stk. 2. Bøder og beløb, der er konfiskeret, kan inddrives ved udlæg og tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger.

Stk. 3. Politiet yder på skadelidtes begæring bistand ved afkrævning af erstatning fastsat under sagen.

§ 26. Domme i kriminelle sager kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse om fuldbyrdelsestidspunktet, fuldbyrdes, når den i kapitel 6, § 17, fastsatte frist er udløbet, uden at dommen er anket, samt når begge parter frafalder anke.

Stk. 2. En af ankeinstansen afsagt dom kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse derom, straks fuldbyrdes.

Stk. 3. Meddeles der særlig tilladelse til anke af en dom, jfr. kapitel 6, § 5, stk. 2, og § 22, bortfalder fuldbyrdelsesadgangen, og en iværksat fuldbyrdelse vil derefter være at afbryde.

Stk. 4. Afgørelser, der kan fuldbyrdes i Danmark, kan fuldbyrdes straks.

§ 27. I det omfang, dommen går ud på ydelse af andre formueværdier end nævnt i § 25, stk. 2, finder bestemmelserne om fuldbyrdelse af domme i civile sager tilsvarende anvendelse.«

§ 1. Politiet og kommunefogderne er på begæring pligtige at yde bistand ved inddrivelse af tilgodehavender på følgende grundlag:

- 1) Dom eller indenretligt forlig. En dom kan fuldbyrdes, når ankefristen er udløbet, medmindre der i dommen er truffet særlig bestemmelse om kortere eller længere fuldbyrdelsesfrist. Ankes dommen efter fuldbyrdelsesfristens udløb, kan landsdommeren træffe bestemmelse om fuldbyrdelsens udsættelse.
 - 2) Domme, indenretlige forlig eller øvrighedsresolutioner, hvorved der er pålagt underholdsbidrag, når ydelserne ikke erlægges til forfaldstid.
 - 3) Udenretlige vedtagelser af bøde eller konfiskation, jfr. kapitel 5, § 21.
 - 4) Lån ydet af det offentlige mod sikkerhed i fast ejendom eller løsøre, når forfaldne ydelser ikke erlægges.
 - 5) Domme eller forlig, der kan fuldbyrdes i Danmark.
 - 6) Bidragsresolutioner og skattekrav, der kan fuldbyrdes i Danmark.
 - 7) Pantebreve i fast ejendom eller løsøre, for så vidt angår ejerpantebreve og skadesløsbreve dog kun, når gældens størrelse og forfaldstidens indtræden er erkendt af skyldneren eller klart fremgår af omstændighederne.
- Stk. 2.* Landsdommeren kan godkende, at andre krav, der i Danmark kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse, samt udenland-

ske domme eller forlig, der ikke kan fuldbyrdes i Danmark, skal kunne inddrives.

Stk. 3. Fristen for fuldbyrdelse af de i stk. 1, nr. 7, nævnte pantebrev er 14 dage efter den dag, da ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i pantebrevet. Kortere fuldbyrdesfrist end 4 hverdage kan dog ikke aftales.

§ 2. Pålægger dommen eller forliget nogen at udlevere en bestemt ting, skal politiet eller kommunefogderne på begæring fratage domfældte tingen. Det samme gælder i de i § 1, stk. 1, nr. 4, omhandlede tilfælde, når det i lånekontrakten er bestemt, at pantet i tilfælde af skyldnerens misligholdelse skal overgå til det offentlige eje.

Stk. 2. Går dommen eller forliget ud på betaling af penge, kan dommen fuldbyrdes ved, at domhaveren sættes i besiddelse af penge, at han indsættes i forfaldne fordringer, derunder arbejds løn, der tilhører domfældte, eller at denne fratages ting, der ved bortsalg ved politiets foranstaltning kan muliggøre hel eller delvis dækning af det domhaveren tilkommende beløb.

Stk. 3. I de i § 1, stk. 1, nr. 2, 4 og 6, omhandlede tilfælde skal fuldbyrdelse endvidere kunne ske ved tilbageholdelse af udbetaling af penge, der tilkommer debitor. Sådant tilbageholdelse kan finde sted ved udbetaling af arbejds løn, af tilgodehavende for salg af produkter eller ved andre udbetalinger. Der kan dog i intet tilfælde ske en tilbageholdelse af mere end en trediedel af udbetalingerne.

Stk. 4. De i stk. 3 fastsatte regler skal også kunne bringes til anvendelse ved fuldbyrdelse af domme og vedtagelser vedrørende erlæggelse af bøder eller konfiskation.

Stk. 5. I de i § 1, stk. 1, nr. 2 og 6, omhandlede tilfælde kan tvangsarbejde, såfremt et underholdsbidrag ikke kan inddrives, efter rettens bestemmelse bringes i anvendelse, således at der beregnes den bidragspligtige den for sædvanligt arbejde af den pågældende art almindelige løn. Efter et af retten foretaget skøn over bidragspligtiges samtlige økonomiske forpligtelser kan det bestemmes, at indtil $\frac{1}{3}$ af lønnen anvendes til bidragets betaling. Tvangsarbejde i medfør af denne bestemmelse kan ikke pålægges for længere tid i løbet af et år end 90 søgnedage og omfattes ikke af reglerne i kapitlerne 22, 23, 28 og 34 i kriminallov for Grønland, nr. 55 af 5. marts 1954.

§ 3. Domhaverens indsættelse i en fordring sker ved, at der meddeles debitor i henhold til fordringen pålæg om at udbetale

de ham påhvilende ydelser helt eller delvis til domhaveren.

Stk. 2. Til sidesættes et sådant pålæg, skal politiet på begæring af domhaveren søge det i pålægget anførte beløb inddrevet hos den pågældende.

Stk. 3. Betales hovedfordringen, bortfalder sagen. Dog kan retten pålægge den, hvem pålægget er meddelt, at udrede de med hans vægning af at efterkomme pålægget forbundne nødvendige eller rimelige omkostninger.

§ 4. Ved fuldbyrdelse af en dom bør det iagttages, at der ikke må fratages skyldneren midler, der må skønnes at være nødvendige til hans og hans husstands nødtorfte underhold.

§ 5. Fremsættes der fra nogen af parterne eller fra en trediemand indsigelse mod den iværksatte fuldbyrdelse, er politiet på begæring pligtigt at indbringe spørgsmålet for underretten i den kreds, hvor fuldbyrdelsen iværksættes.

Stk. 2. Sagen behandles som en almindelig borgerlig retssag.

§ 6. Fogden kan foretage udlæg i fast ejendom med henblik på tvangssalg.

Stk. 2. Fogden kan bestemme, at udlæg i fast ejendom, der tjener til bolig for skyldneren eller hans husstand, ikke giver ret til at sætte ejendommen til tvangssalg, så længe skyldneren overholder en afdragsordning, der er fastsat af fogden og tiltrådt af skyldneren. Dette gælder dog ikke ved udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte.

Stk. 3. Når der er indgivet begæring om tvangssalg af fast ejendom, skal skyldneren og eventuelle brugere give de i salget interesserede adgang til at besigtige ejendommen. Fogden kan beskikke en person til at føre tilsyn med og forevise ejendommen.

Stk. 4. Fogden kan indrømme skyldneren ret til at blive boende i ejendommen efter tvangssalget, dog ikke ud over 9 måneder fra fastsættelsen af salgsvilkårene.

Stk. 5. Ministeren for Grønland kan fastsætte nærmere regler om tvangssalg af fast ejendom m.m., herunder at tvangssalg kan ske ved landsdommeren. Det kan bestemmes, at der kan ske offentlig indkaldelse af ukendte uregistrerede rettigheder over fast ejendom med den virkning, at rettigheder, der ikke er gjort gældende inden tvangssalget af ejendommen, fortabes.

Stk. 6. Rettigheder, der ikke opnår dækning ved tvangssalget, bortfalder, når køberen har opfyldt salgsvilkårene.

Stk. 7. Gør en pant- eller udlægshaver, der ved tvangssalget har overtaget ejendommen til en pris, som ikke gav ham fuld dækning, sit krav gældende som personlig fordring mod skyldneren eller andre, kan retten ned-sætte fordringen i det omfang, det ved senere salg af ejendommen eller på anden måde godtgøres, at overtagelsessummen stod i misforhold til ejendommens værdi på overtagelestidspunktet.

Stk. 8. Ministeren for Grønland kan fastsætte nærmere regler om tvangsfuldbyrdelse, om indsættelses- og udsættelsesforretninger og om foreløbige retsmidler.

2. Kriminelle sager

§ 7. Politiet drager omsorg for fuldbyrdelse af en i en kriminel sag afsagt dom, derunder også med hensyn til en sådan domsbestemmelser om erstatning til den skadelidte, for så vidt denne begærer det.

§ 8. En af en underret afsagt dom i en kriminel sag kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse om fuldbyrdelsestidspunktet, fuldbyrdes, når den i kapitel 6, § 5, fastsatte frist er udløbet, uden at dommen er anket, samt når begge parter frafalder anke.

Stk. 2. En af landsretten afsagt dom kan, medmindre dommen indeholder særlig bestemmelse derom, straks fuldbyrdes.

Stk. 3. Meddeles der særlig tilladelse til anke af en dom, jfr. kapitel 6, § 5, stk. 2, og § 22, bortfalder fuldbyrdelsesadgangen, og en iværksat fuldbyrdelse vil derefter være at afbryde.

§ 9. I det omfang, dommen går ud på ydelse af formueværdier, finder bestemmelserne i afsnit A 1 tilsvarende anvendelse.

24. I kapitel 7, afsnit B, affattes overskriften således:

»Kapitel 8. Andre bestemmelser.«

B. Ikkrafttræden m.v.

25. Kapitel 7, § 10, ændres til kapitel 8, § 1.

26. I kapitel 7, § 11, der bliver kapitel 8, § 2, affattes stk. 1, således:

»Landsretten kan tillægge den, der uhjemlet eller uforskyldt har måttet tåle anholdelse, beslaglæggelse, tilbageholdelse af forsendelser, aflytning af telefonsamtaler m.m., ransgning samt tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet derfor, erstatning af statskassen for den formueskade, lidelse og tort, der derved er tilføjet.«

§ 11. *Stk. 1.* Landsretten kan tillægge den, der uhjemlet eller udforskyldt har måttet tåle anholdelse eller foranstaltninger, der træder i stedet for anholdelse, tilbageholdelse, ransgning eller beslaglæggelse, erstatning af statskassen for den ham derved tilføjede formueskade, lidelse og tort.

27. Kapitel 7, §§ 12-15, ændres til kapitel 8, §§ 3-6.